

RELIXIÓN CATÓLICA

Curso 2021-2022

PROFESORA

BEATRIZ VIEITES CASAS

PROGRAMACIÓN EDUCACIÓN INFANTIL

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

A formación relixiosa e moral católica pretende contribuír á formación integral do alumno, desenvolvendo especialmente a súa capacidade transcendente, facilitándolle unha proposta de sentido para a súa vida e iluminando o fundamento daqueles valores comúns que fan posible unha convivencia libre, pacífica e solidaria.

É propio da ensinanza relixiosa a súa preocupación pola calidade da educación que se imparte desde a infancia. Nesta idade tan crucial para o posterior desenvolvemento da súa personalidade, é cando o neno comeza a comprender o mundo que o arrodea e a relacionarse con el. Neste proceso, desenvolvido no seo da familia, o afectivo exerce un papel relevante e constitúese en camiño para a aprendizaxe. O sentido transcendente da vida, capacidade básica do individuo, está enraizado no máis profundo do ser, e o neno pode recoñecelo, segundo os niveis de aprendizaxe propia de cada idade, nos símbolos e signos do seu contorno, nas experiencias relixiosas dos seus maiores, na cultura que se transmite na escola. Non podería existir unha formación integral se non se desenvolveran todas as capacidades inherentes ao ser humano, entre as cales encóntrase constitutivamente a capacidade transcendente. O ensino relixioso pretende contribuír así á calidade da educación, coa proposta e desenvolvemento dos coñecementos, valores e actitudes que conforman o currículo.

Esta formación relixiosa e moral católica conta cunha longa tradición no sistema educativo español e, respondendo a razóns profundas da institución escolar e a dereitos humanos recoñecidos pola Constitución española, está garantida actualmente polo Acordo suscrito entre o Estado español e a Santa Sede sobre Ensino e Asuntos Culturais, asinado o 3 de xaneiro de 1979, no cal establécense os principios que fan posible as garantías constitucionais.

O ensino relixioso católico na Educación Infantil, parte da experiencia do neno nesta idade de 3 a 6 anos en referencia a tres grandes ámbitos: a identidade e autonomía persoal, o descubrimento do medio físico e social, e a comunicación e representación da realidade. Estes

tres ámbitos de experiencia non son tratados de forma fragmentada ou independente uns doutros, senón en mutua relación e interdependencia. A experiencia relixiosa do neno medra a un tempo que se desenvolve a súa autonomía e identidade persoal en relación co medio.

O ensino relixioso católico pretende achegar o neno ás claves principais da fe cristiá, axudarlle a descubrir esta experiencia no seu contorno, e a que el mesmo desenvolva as súas facultades de expresión e se inicie nos elementos primeiros que facilitan a comunicación con Deus. A síntese da mensaxe cristiá que se presenta no currículo fundamenta e motiva os valores e actitudes básicas, favorece os hábitos de comportamento, e contribúe tamén ao desenvolvemento de destrezas e habilidades que se exercitan nos tres ámbitos de experiencia enunciada. Para iso, este currículo válese dos elementos cristiáns presentes no contorno do alumno, as imaxes e símbolos, a linguaxe e outros recursos que fan posible a comprensión da experiencia relixiosa axeitada a esta idade.

Corforme ás competencias establecidas no citado Acordo internacional e recoñecidas na Disposición Adicional Segunda da Lei Orgánica de Educación 2/2006, de 3 de maio, corresponde á Conferencia Episcopal Española fixar o currículo da área de Relixión e Moral católica.

2. CONTRIBUCIÓN DESDE AS ÁREAS AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

A área de Relixión e Moral Católica contribúe a adquisición das competencias. A súa finalidade é a mesma que a finalidade propia da escola: a formación plena do alumnado. As propostas do currículo de relixión católica constitúen en si mesmas unha cosmovisión do mundo, da vida e do ser que fan posible a educación integral da persoa.

A ensinanza relixiosa axuda á conformación das competencias clave do Sistema Educativo Español de diferente maneira; segundo o currículo contribúe especialmente nas seguintes:

- Comunicación lingüística.

- Competencias sociais e cívicas
- Conciencia e expresións culturais.
- Aprender a aprender.
- Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.

Na Educación Infantil a ensinanza da relixión pretende acercar ao neno ás claves principais da fe cristiá, axudarlle a descubrir esta experiencia no seu entorno e a que el mesmo desenvolva as súas facultades de expresión e se inicie nos elementos primeiros que facilitan a comunicación con Deus. A síntese da mensaxe cristiá que se presenta fundamenta e motiva os valores e actitudes básicos, favorece os hábitos de comportamento e contribúe tamén ao desenvolvemento de destrezas e habilidades, valéndose dos elementos cristiáns presentes no entorno dos alumnos e das alumnas, das imaxes e símbolos, a linguaxe e outros recursos que fan posible a comprensión da experiencia relixiosa adecuada a esta idade.

As competencias clave a conseguir, respecto das unidades didácticas son as seguintes:

4º curso de Educación Infantil

Unidade 1

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

- Expresar oralmente sentimentos e emocións.
- escoitar e comprender contos, relatos e producións literarias.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

- Identificar e valorar os elementos da natureza.
- Observar a interacción das persoas co medio natural.
- Respetar as normas sociais establecidas con relación ao coidado da natureza.

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURALS

- Demostrar suficiente destreza motriz na manipulación dos instrumentos para a creación

plástica.

- Participar activamente na audición e interpretación de cancións.

APRENDER A APRENDER

- Resolver actividades poñendo de manifesto a capacidade de atención e percepción visual.

SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITU EMPRENDEDOR

- Resolver con seguridade e confianza as tarefas encomendadas.

Unidade 2

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

- escoitar e comprender contos, relatos e producións literarias.
- Expresarse de forma clara e coherente cun vocabulario adecuado á súa idade.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

- Valorar a importancia do corpo e as relacións afectivas que se establecen con el.

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAIS

- Demostrar suficiente destreza motriz na manipulación dos instrumentos para a creación plástica.
- Cultivar a propia capacidade estética mediante a expresión artística e a expresión plástica.

APRENDER A APRENDER

- Resolver actividades poñendo de manifesto a capacidade de atención.
- Descubrir as posibilidades de movemento do corpo.

SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITU EMPRENDEDOR

- Coñecer o seu esquema corporal e descubrir as posibilidades motoras que lle ofrece.
- Descubrir, na súa relación cos demais, as necesidades propias e alleas, e ser capaz de pedir axuda e de prestar a súa axuda.

Unidade 3

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

- Expresar sentimentos e dirixilos cara aos demais.
- Relatar vivencias.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

- Identificar e valorar os principais personaxes do Nacemento de Xesús, para adquirir un coñecemento deles coa chegada do Nadal.

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAIS

- Desfrutar e participar nas festas e celebracións do Nadal.
- Participar activamente na audición e interpretación de panxoliñas e obras musicais.

APRENDER A APRENDER

- Resolver actividades poñendo de manifesto a capacidade de atención.

SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÉIRITU EMPRENDEDOR

- Comprender que, a medida que medramos, aumentamos as nosas aprendizaxes e posibilidades de acción.
- Demostrar cariño e afecto na súa relación cos demais.

Unidade 4

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

- Memorizar e recitar poesías, refráns e cancións.
- Expresar emocións e vivencias.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

- Identificar diferentes membros da familia diferenciándoos co seu parentesco.
- Desenvolver positivamente a relación cos membros da familia.
- Poñer de manifesto un sistema de valores baseados no respecto.

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAI

- Demostrar suficiente destreza motriz na manipulación dos instrumentos para a creación plástica.
- Desenvolver habilidades e actitudes que permitan acceder ás distintas manifestacións artísticas.

APRENDER A APRENDER

- Resolver actividades poñendo de manifesto a súa capacidade de percepción visual.

SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITU EMPRENDEDOR

- Mostrar iniciativa e autonomía persoal na realización de actividades da vida cotiá.
- Desenvolver actitudes que favorezan o agradecemento cos demais.

Unidade 5

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

- Utilizar adecuadamente as normas que rexen o intercambio lingüístico: escoitar e participar en situacións de coloquio.
- Expresarse de forma clara e coherente cun vocabulario axeitado á súa idade.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

- Aprender a comunicarse cos demais e comprender o que estes transmiten.
- Mostrar actitudes de amor e de axuda aos demais.

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAI

- Interpretar e valorar esteticamente obras de arte.
- Crear as súas propias producións artísticas plásticas de acordo a uns criterios marcados.

APRENDER A APRENDER

- Resolver actividades poñendo de manifesto a súa capacidade de percepción visual.
- Favorecer a confianza nun mesmo.

SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITU EMPRENDEDOR

- Comprender as situacións nas que, na súa relación cos demais, é necesario axudar.

Unidade 6

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

- escoitar e comprender contos, relatos e producións literarias.
- expresar emocións e vivencias.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

- Dialogar para mellorar a comprensión da realidade.
- Aproximarse ao coñecemento dalgunhas das principais festas cristiás.
- Participar activamente nas festas cristiás.

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAIS

- Interpretar e valorar esteticamente obras de arte cristiás.
- Manter unha actitude respectuosa cara ás expresións artísticas.

APRENDER A APRENDER

- Resolver actividades poñendo de manifesto a súa capacidade de atención.

SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITU EMPRENDEDOR

- Aproveitar as posibilidades expresivas do corpo para establecer comunicación cos demais.
- Mostrar actitudes de esforzo e superación ante as dificultades.

Unidade 7

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

- Comprender a información visual.
- Utilizar a linguaxe como instrumento de comunicación oral.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

- Realizar observacións para comprender mellor a realidade.
- Mostrar actitudes de respecto cara aos demais, durante a oración.

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAI

- Demostrar suficiente destreza motriz na manipulación dos instrumentos para a creación plástica.
- Participar activamente na audición e interpretación de cancións e obras musicais.

APRENDER A APRENDER

- Dispoñer de habilidades para iniciarse na aprendizaxe e ser quen de continuala.

SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITU EMPRENDEDOR

- Desenvolver valores persoais como a responsabilidade.

Unidade 8

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

- Construír oralmente frases de estrutura sinxela a partir de imaxes.
- Expresarse de forma clara e coherente cun vocabulario axeitado á súa idade.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

- Comprender a relación do cristián cos obxectos relacionados con Xesús.
- Localizar no noso contorno inmediato obxectos relacionados con Xesús.
- Identificar obxectos propios relacionados con Xesús.

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAI

- Interpretar e valorar esteticamente obras de arte cristiá.
- Crear as súas propias producións artísticas plásticas.

APRENDER A APRENDER

- Favorecer o gusto por aprender.

SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITU EMPRENDEDOR

- Autoavaliar o traballo realizado.
- Reforzarse positivamente e buscar solucións para mellorar.

Unidade 9

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

- Expresar ideas de forma apropiada.
- Expresarse de forma clara e coherente cun vocabulario adecuado á súa idade.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

- Aprender a comunicarse cos demais e comprender o que estes transmiten.
- Mostrar actitudes de respecto cara aos demais e cara a un mesmo.

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURALS

- Participar activamente na audición e interpretación de cancións e obras musicais.
- Expresarse mediante elementos plásticos a través da iniciativa, a imaxinación e a creatividade.

APRENDER A APRENDER

- Perseverar e esforzarse aceptando os erros e aprendendo deles.

SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITU EMPRENDEDOR

- Resolver un problema buscando diferentes solucións individualmente ou en grupo.
- Respetar a individualidade e as características diferenciais dos demais, aceptándoos como son.

5º curso de Educación Infantil

Unidade 1

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

- Expresar oralmente sentimentos e emocións.
- Memorizar e recitar poesías, refráns e cancións.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

- Respetar as normas sociais establecidas con relación ao coidado da natureza.

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAI

- Crear as súas propias producións artísticas como medio de expresión.
- Participar activamente na audición e interpretación de cancións e obras musicais.

APRENDER A APRENDER

- Dispoñer de habilidades para iniciarse na aprendizaxe e ser quen de continuala.

SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITU EMPRENDEDOR

- Resolver o traballo proposto colaborando nun traballo en equipo.
- Expresar e controlar as propias emocións e sentimentos.

Unidade 2

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

- Expresarse de forma clara e coherente cun vocabulario axeitado á súa idade.
- Expresar emocións, vivencias e opinións.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

- Respetar as normas sociais establecidas para mellorar a convivencia.
- Mostrar actitudes de respecto cara aos demais e cara a un mesmo.
- Crear un sistema de valores propios basados no coidado aos demais.

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAI

- Interpretar e valorar esteticamente unha obra de arte.
- Expresarse mediante elementos plásticos a través da iniciativa, a imaxinación e a creatividade.

APRENDER A APRENDER

- Dispoñer de habilidades para iniciarse na aprendizaxe e ser quen de continuala.

SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITU EMPRENDEDOR

- Adaptar a súa acción e comportamento para previr riscos.
- Descubrir, na súa relación cos demais, as necesidades dos outros, e ser capaz de

prestarlles atención e axuda.

Unidade 3

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

- Establecer relacións de comunicación para expresar as súas vivencias e opinións.
- Memorizar e recitar poesías, refráns e cancións.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

- Coñecer e valorar a importancia para os cristiáns do Nacemento de Xesús.
- Coñecer a interacción das persoas na natureza na festa cristiá do Nadal.
- Aprender a comunicarse cos demais e comprender o que estes transmiten.

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAIS

- Coñecer trazos propios en relación coa celebración do Nadal.
- Desfrutar e participar nas festas e celebracións do Nadal.

APRENDER A APRENDER

- Perseverar e esforzarse aceptando erros e aprendendo deles.

SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITU EMPRENDEDOR

- Demostrar cariño e afecto na súa relación cos demais.
- Recoñecer e valorar o afecto que recibe das persoas.

Unidade 4

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

- Utilizar a linguaxe verbal como instrumento de regulación da conduta: identificación e control de emocións.
- escoitar e comprender contos, relatos e producións literarias.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

- Practicar valores democráticos.
- Dialogar para mellorar a comprensión da realidade.

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAI

- Crear as súas propias producións artísticas plásticas.
- Participar activamente na audición e interpretación de cancións e obras musicais.
- Manter unha actitude respectuosa cara ás expresións artísticas.

APRENDER A APRENDER

- Resolver actividades poñendo de manifesto a súa capacidade de percepción visual.
- Favorecer o gusto por aprender.

SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITU EMPRENDEDOR

- Identificar, expresar e controlar os seus propios sentimentos e emocións para adecualos ao contexto e á situación.

Unidade 5

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

- Expresar e comunicar feitos e vivencias.
- escoitar e comprender contos, relatos e producións literarias.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

Identificar situacións de interacción positiva co medio.

- Dialogar para mellorar a comprensión da realidade e como forma de resolver conflitos.

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAI

- Demostrar suficiente destreza motriz na manipulación dos instrumentos para a creación plástica.
- Manter unha actitude respectuosa cara ás expresións artísticas.

APRENDER A APRENDER

- Resolver actividades poñendo de manifesto a capacidade de atención.

SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITU EMPRENDEDOR

- Valorar xestos de afecto, cariño e axuda das persoas que o rodean e ser capaz de actuar

en consecuencia.

Unidade 6

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

- Comprender a información visual do contorno.
- Utilizar a linguaxe verbal como instrumento de regulación da conduta (actitudes e comportamento).
- escoitar e comprender contos, relatos e producións literarias.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

- Realizar observacións para comprender mellor a realidade.
- Ser consciente do valor da Semana Santa para os cristiáns, mostrando unha actitude de respecto cara á mesma.
- Comprender a realidade social a partir da súa análise.

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAIS

- Interpretar e valorar esteticamente unha obra artística.
- Crear as súas propias producións artísticas.
- Coñecer as obras artísticas e manifestacións máis destacadas do patrimonio cultural cristián.

APRENDER A APRENDER

- Dispoñer de habilidades para iniciarse na aprendizaxe e ser quen de continuala.

SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITU EMPRENDEDOR

- Desenvolver actitudes que favorezan o traballo en equipo.
- Ser capaz de buscar solución en relación con algún problema.

Unidade 7

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

- Utilizar adecuadamente as normas que rexen o intercambio lingüístico para colaborar nun

traballo en equipo.

- escoitar e comprender contos, relatos e producións literarias.
- expresarse a través da linguaxe corporal.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

- comunicarse en distintos contextos.
- crear un sistema de valores propios basados no respecto.

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAI

- demostrar suficiente destreza motriz na manipulación dos instrumentos para a creación plástica.
- participar activamente na audición e interpretación de cancións e obras musicais.

APRENDER A APRENDER

- perseverar e esforzarse aceptando os erros e aprendendo deles.

SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITU EMPRENDEDOR

- realizar traballos poñendo de manifesto actitudes de esforzo e coidado para conseguir traballos de calidade.
- participar e colaborar no traballo en equipo.
- demostrar actitudes de esforzo para conseguir os obxectivos propostos.

Unidade 8

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

- expresar oralmente os sentimentos e emocións que reconece como propios.
- expresarse de forma clara e coherente cun vocabulario axeitado á súa idade.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

- aprender a comunicarse cos demais e comprender o que estes transmiten.
- dialogar para mellorar a comprensión da realidade.

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAI

- Expresarse mediante elementos plásticos a través da iniciativa, a imaxinación e a creatividade.
- Cultivar a propia estética mediante a expresión artística e a expresión plástica.

APRENDER A APRENDER

- Resolver actividades poñendo de manifesto a súa capacidade de percepción visual e atención.
- Favorecer o gusto por aprender.

SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITU EMPRENDEDOR

- Descubrir as propias necesidades e as dos demais.
- Desenvolver actitudes que favorezan o agradecemento.

Unidade 9

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

- Representar a través de xogos e dramatizacións.
- escoitar e comprender contos, relatos e producións literarias.
- Expresarse de forma clara e coherente cun vocabulario adecuado á súa idade.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

- Comprender a realidade a partir da súa análise.
- Uso responsable do patrimonio cultural e natural.

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAI

- Disfrutar e participar nas nosas festas populares.
- Interpretar e valorar esteticamente unha obra artística.
- Participar activamente na audición e interpretación de cancións e obras musicais.

APRENDER A APRENDER

- Resolver actividades poñendo de manifesto a súa capacidade de atención e percepción

visual.

SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITU EMPRENDEDOR

- Identificar e controlar sentimentos e emocións para responder adecuadamente en cada contexto e situación.
- Desenvolver valores persoais como a colaboración.

6º curso de Educación Infantil

Unidade 1

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

- escoitar e comprender contos, relatos e producións literarias.
- expresarse de forma clara e coherente cun vocabulario adecuado á súa idade.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

- Valorar a importancia da saúde, para conseguir unha vida saudable.
- Respetar as normas sociais establecidas con relación aos medios para conservar a saúde.

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAIS

- expresarse mediante elementos plásticos a través da iniciativa, a imaxinación e a creatividade.
- Participar activamente na audición e interpretación de cancións e obras musicais.

APRENDER A APRENDER

- Perseverar e esforzarse aceptando os erros e aprendendo deles.

SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITU EMPRENDEDOR

- Regular e controlar o seu comportamento controlando a súa impulsividade.
- escoitar os demais para favorecer a comunicación e as relacións sociais.

Unidade 2

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

- Expresarse de forma clara e coherente cun vocabulario adecuado á súa idade.
- Memorizar e recitar poesías, refráns e cancións.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

- Recoñecer accións positivas cara ao seu contorno físico e natural.
- Recoñecer accións de relación cos demais valorando a súa importancia na vida diaria.
- Contribuír ao amor cara aos demais.

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAIS

- Crear as súas propias producións artísticas plásticas.
- Participar activamente na audición e interpretación de cancións e obras musicais.

APRENDER A APRENDER

- Resolver actividades poñendo de manifesto a capacidade de relación cos demais.

SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITU EMPRENDEDOR

- Comprender as consecuencias das súas accións establecendo a relación causa-efecto, e podendo aprender dos seus erros.
- Desenvolver actitudes que favorezan o agradecemento.

Unidade 3

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

- escoitar e comprender contos, relatos e producións literarias.
- Expresarse de forma clara e coherente cun vocabulario adecuado á súa idade.
- Memorizar e recitar poesías, refráns e cancións.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

- Relacionarse cos demais cunha actitude positiva de comunicación.
- Recoñecer a mensaxe do Nadal, aplicándoo a situacións da vida diaria e co medio.

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAI

- Coñecer trazos culturais propios en relación coa celebración do Nadal.
- Disfrutar e participar nas festas e celebracións do Nadal.
- Crear as súas propias producións artísticas plásticas.

APRENDER A APRENDER

- Favorecer a motivación, a confianza nun mesmo e o gusto por aprender.

SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITU EMPRENDEDOR

- Coñecer as súas posibilidades e competencias para resolver problemas optando por solicitar axuda sempre que o necesite.
- Mostrar satisfacción ao practicar o verdadeiro Nadal.

Unidade 4

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

- Interpretar oralmente imaxes sinxelas.
- Expresarse de forma clara e coherente cun vocabulario adecuado á súa idade.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

- Recoñecer a importancia do traballo en equipo para conseguir obxectivos comúns.
- Mostrar curiosidade pola importancia da auga para a vida das persoas.

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAI

- Demostrar suficiente destreza motriz na manipulación dos instrumentos para a creación plástica.
- Participar activamente na audición e interpretación de cancións e obras musicais.

APRENDER A APRENDER

- Resolver actividades poñendo de manifesto a súa capacidade de creatividade e de atención.

SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITU EMPRENDEDOR

- Demostrar esforzo e constancia para alcanzar os obxectivos propostos.

Unidade 5

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

- Aproximarse á linguaxe escrita.
- Expresarse de forma clara e coherente cun vocabulario adecuado á súa idade.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

- Aprender a comunicarse cos demais e comprender o que estes transmiten.
- Mostrar actitudes de respecto cara aos demais e cara a un mesmo.

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAI

- Crear as súas propias producións artísticas plásticas.
- Interpretar e valorar esteticamente obras de arte cristiá.

APRENDER A APRENDER

- Resolver actividades poñendo de manifesto a súa capacidade visual.

SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITU EMPRENDEDOR

- Demostrar esforzo e constancia para terminar o traballo comenzado.

Unidade 6

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

- Expresar oralmente os sentimentos e emocións que recoñece como propios.
- Expresarse de forma clara e coherente cun vocabulario adecuado á súa idade.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

- Aprender a comunicarse cos demais e comprender o que estes transmiten.
- Dialogar para mellorar a comprensión da realidade.

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAI

- Expresarse mediante elementos plásticos a través da iniciativa, a imaxinación e a

creatividade.

- Cultivar a propia estética mediante a expresión artística e a expresión plástica.

APRENDER A APRENDER

- Resolver actividades poñendo de manifesto a súa capacidade de percepción visual e atención.
- Favorecer o gusto por aprender.

SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITU EMPRENDEDOR

- Descubrir as propias necesidades e as dos demais.
- Desenvolver actitudes que favorezan o agradecemento.

Unidade 7

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

- Utilizar adecuadamente as normas que rexen o intercambio lingüístico: escoitar e participar en situacións de coloquio.
- Expresarse de forma clara e coherente cun vocabulario adecuado á súa idade.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

- Aprender a comunicarse cos demais e comprender o que estes transmiten.
- Mostrar actitudes de amor e de axuda aos demais.

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAI

- Interpretar e valorar esteticamente obras de arte.
- Crear as súas propias producións artísticas plásticas de acordo a uns criterios marcados.

APRENDER A APRENDER

- Resolver actividades poñendo de manifesto a súa capacidade de percepción visual.
- Favorecer a confianza nun mesmo.

SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITU EMPRENDEDOR

- Recoñecer os seus propios gustos e preferencias e ser capaz de elixir e decidir de acordo

con eles.

Unidade 8

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

- Expresar e comunicar feitos e vivencias.
- escoitar e comprender contos, relatos e producións literarias.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

- Dialogar para mellorar a comprensión da realidade e como forma de resolver conflitos.
- Comprender a relación entre o medio natural e os produtos que nos ofrecen para as celebracións cristiás

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAI

- Demostrar suficiente destreza motriz na manipulación dos instrumentos para a creación plástica.
- Manter unha actitude respectuosa cara ás expresións artísticas.

APRENDER A APRENDER

- Resolver actividades poñendo de manifesto e capacidade de atención.

SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITU EMPRENDEDOR

- Demostrar responsabilidade e decisión nas súas actuacións.

Unidade 9

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

- Utilizar a linguaxe verbal como instrumento de regulación da conduta: identificación e control de emocións.
- escoitar e comprender contos, relatos e producións literarias.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

- Practicar valores democráticos.
- Dialogar para mellorar a comprensión da realidade.

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAIS

- Crear as súas propias producións artísticas plásticas.
- Participar activamente na audición e interpretación de cancións e obras musicais.
- Manter unha actitude respectuosa cara ás expresións artísticas.

APRENDER A APRENDER

- Resolver actividades poñendo de manifesto a súa capacidade de percepción visual.
- Favorecer o gusto por aprender.

SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITU EMPRENDEDOR

- Identificar, expresar e controlar os seus propios sentimentos e emocións para adecuaros ao contexto e á situación.

3. OBXECTIVOS

- 1.Descubrir e coñecer o propio corpo, regalo de Deus, promovendo a confianza e o desenvolvemento das súas posibilidades persoais.
- 2.Observar as manifestacións do medio familiar, social e natural que expresan a vivencia da fe católica para sentirse membro da comunidade relixiosa á que pertence.
- 3.Observar e describir elementos e relatos relixiosos cristiáns que permitan ao neno desenvolver os valores e actitudes básicas de respecto, confianza, alegría e admiración.
- 4.Expresar e celebrar as tradicións, festas e aniversarios máis importantes, exercitando as primeiras habilidades motrices, para relacionarse cos demais e para acceder á oración, os cantos de loanza e o sentido das festas relixiosas.
- 5.Favorecer a realización de actividades que promovan a participación, a cooperación e a xenerosidade como medio de expresar o amor de Deus e a fraternidade.
- 6.Descubrir que os cristiáns chaman Pai a Deus, Creador de todas as cousas, e saben que está

con todos nós, quérenos e perdóanos sempre.

7.Coñecer que Xesús naceu en Belén e é amigo de todos e quérenos, morreu por nós e resucitou para estar con nós.

8.Descubrir que a Virxe María é a nai de Xesús e tamén Nai de todos os cristiáns, que forman una gran familia.

9.Respectar as persoas e cousas do seu arredor, coidalas e preocuparse delas, como Xesús fixo e nos ensina a facer.

Con respecto ás unidades didácticas de cada un dos cursos da etapa, os obxectivos específicos serán:

4º curso de Educación Infantil

Unidade 1

- Admirar os elementos da natureza como creación de Deus.
- Observar animais e plantas do contorno.
- Coñecer o relato bíblico: «A Creación».
- Expresar agradecemento a Deus por poder colaborar con El no coidado da natureza.

Unidade 2

- Identificar as actividades que se poden realizar coas diferentes partes do corpo.
- Descubrir o corpo como un regalo de Deus.
- Coñecer o relato bíblico de «Adán e Eva».
- Expresar agradecemento a Deus por todo o que podemos facer co noso corpo.

Unidade 3

- Participar da alegría do nacemento dun bebé no Nadal.
- Descubrir que Xesús naceu en Belén.
- Coñecer o relato bíblico: «O nacemento de Xesús».

- Expresar agradecemento ao Neno Xesús polo seu nacemento.

Unidade 4

- Descubrir a importancia de ter unha familia.
- Coñecer a familia de Xesús.
- Descubrir o relato bíblico: «A fuxida a Exipto».
- Expresar agradecemento a Deus por poder colaborar nas tarefas da casa.

Unidade 5

- Valorar a importancia de compartir e de mostrar xestos de amor cara aos demais.
- Descubrir como ensina Xesús a amar e a compartir.
- Coñecer o relato bíblico: «A curación do cego de Bartimeo».
- Expresar agradecemento a Deus por ensinarnos a preocuparnos polos demais.

Unidade 6

- Recoñecer a importancia de participar nas festas dedicadas a Xesús.
- Coñecer a festa do Domingo de Ramos.
- Descubrir o relato bíblico: «A entrada de Xesús en Xerusalén».
- Expresar a alegría por poder acompañar a Xesús o Domingo de Ramos.

Unidade 7

- Identificar o Neno Xesús como un grande amigo.
- Descubrir a oración como diálogo con Deus.
- Coñecer o relato bíblico: «Xesús rézalle ao seu Pai Deus».
- Expresar agradecemento a Deus por poder falar con El.

Unidade 8

- Identificar obxectos que axudan a sentirse máis cerca de Xesús.
- Descubrir obxectos que recordan a Xesús.
- Coñecer o relato bíblico: «Xesús le no templo».

- Expresar agradecemento a Xesús polos obxectos que axudan a recordalo.

Unidade 9

- Valorar a alegría que proporcionan as cancións e a música.
- Descubrir que Xesús é fillo de Deus e amigo noso.
- Coñecer o relato bíblico: «Xesús e os nenos».
- Expresar agradecemento a Xesús por ser amigo noso.

5º curso de Educación Infantil

Unidade 1

- Valorar as expresións de agradecemento da vida diaria.
- Identificar diferentes xestos relixiosos.
- Coñecer o relato bíblico de “Xesús rézalle a Deus”.
- Expresar agradecemento a Deus mediante xestos e expresións corporais.

Unidade 2

- Valorar a importancia de ter unha familia e uns amigos.
- Descubrir á Igrexa como a gran familia de Deus.
- Coñecer como Xesús ía ao templo e falaba co seu Pai Deus.
- Expresarlle agradecemento a Deus por regalarnos unha gran familia

Unidade 3

- Identificar diferentes motivos do Nadal.
- Descubrir o nacemento de Xesús como o grande agasallo do Nadal.
- Identificar os pastores e os Reis Magos.
- Agradecerlle ao Neno Xesús o seu nacemento e o agasallo do seu amor.

Unidade 4

- Tomar conciencia da importancia de compartir coas persoas que o necesitan.
- Identificar a Xesús como modelo de persoa que amou e se preocupou dos seus

semellantes.

- Coñecer o relato bíblico de “O bo samaritano”.
- Expresar cunha oración os beneficios do amor e o coidado cara aos demais.

Unidade 5

- Descubrir a beleza da natureza.
- Recoñecer nos elementos da natureza a obra de Deus.
- Coñecer o relato bíblico de “Deus coida dos paxaros e das flores do campo”.
- Expresar por medio dunha oración os motivos polos que as persoas deben colaborar con Deus no coidado da natureza.

Unidade 6

- Observar os cambios que se producen na natureza e dialogar sobre eles.
- Descubrir os acontecementos que se conmemoran durante a Semana Santa.
- Coñecer o relato bíblico de “A morte e resurrección de Xesús”.
- Expresar a través dunha oración a alegría pola resurrección de Xesús.

Unidade 7

- Recoñecer a importancia de dar grazas a Deus e ás persoas.
- Descubrir diferentes tipos de oracións: petición, acción de grazas e bendición.
- Coñecer o relato bíblico de “A oración na primeira comunidade”.
- Valorar a importancia de dar grazas a Deus a través dunha oración.

Unidade 8

- Recoñecer diferentes obxectos do contorno.
- Descubrir obxectos relacionados coa Virxe María.
- Coñecer o relato bíblico de “A fuxida a Exipto”.
- Expresar agradecemento á Virxe María por medio dunha oración.

Unidade 9

- Recoñecer a importancia das cancións como mostras de amor e alegría.
- Descubrir a María como Nai de Xesús e de todos os cristiáns.
- Coñecer o relato bíblico de “A presentación de Xesús no templo”.
- Expresar a alegría das cancións por medio dunha oración.

6º curso de Educación Infantil

Unidade 1

- Identificar hábitos e comportamentos saudables.
- Valorar a saúde como un grande agasallo de Deus.
- Coñecer o relato bíblico dunha curación de Xesús.
- Distinguir os alimentos que nos axudan a estar sans e son un agasallo de Deus.

Unidade 2

- Descubrir a importancia da auga para a vida das persoas e os animais.
- Coñecer que o Bautismo nos fai fillos de Deus.
- escoitar con atención o relato bíblico de “O bautismo de Xesús”.
- Expresar agradecemento a Xesús por poder ser bautizados e formar parte da Igrexa.

Unidade 3

- Apreciar a alegría das festas e a colaboración entre as persoas.
- Recoñecer que os cristiáns celebran a festa de Nadal con amor e alegría.
- escoitar con atención o relato bíblico de “O nacemento de Xesús”.
- Tomar conciencia dos verdadeiros motivos da celebración do Nadal e a importancia de vivilo con amor e caridade.

Unidade 4

- Tomar conciencia da importancia de amar e perdoar as persoas que nos rodean.
- Descubrir que na Biblia está escrita a historia do amor de Deus ás persoas.

- Coñecer o relato bíblico de “A ovella perdida”.
- Expresar agradecemento a Deus polo agasallo do seu amor e o seu perdón.

Unidade 5

- Admirar os elementos da natureza.
- Descubrir obxectos da natureza nas celebracións cristiás.
- escoitar o relato bíblico de “As vodas de Caná”.
- Darlle grazas a Deus por todo o que nos ofrece a natureza.

Unidade 6

- Observar e dialogar sobre a importancia de formar parte dunha familia onde todos comparten.
- Descubrir a celebración da festa do domingo.
- Coñecer o relato bíblico de “A Última Cea de Xesús”.
- Expresar unha oración de agradecemento a Xesús pola festa do domingo.

Unidade 7

- Recoñecer a importancia de falar con Deus Pai.
- Descubrir as principais oracións cristiás.
- Coñecer o relato bíblico de “Xesús ensina a rezar o nosopai”.
- Interiorizar unha oración de agradecemento a Xesús por ensinarnos a rezar.

Unidade 8

- Recoñecer diferentes obxectos relixiosos e cristiáns do contorno.
- Descubrir obxectos relixiosos da igrexa.
- Coñecer o relato bíblico de “O templo de Salomón”.
- Darlles grazas a Xesús e María polos obxectos que nos lembran o seu amor.

Unidade 9

- Coñecer a importancia que ten axudar e compartir coas persoas que nos rodean.
- Descubrir bos modelos de comportamento cristián.

- Coñecer o relato bíblico de “A multiplicación dos pans e os peixes”.
- Recitar unha oración de agradecemento a Xesús por ensinarnos a compartir.

4. SECUENCIA DE CONTIDOS

1. O corpo humano, obra de Deus Creador coa colaboración dos pais.
A diferenciación sexual (neno/nena) como don recibido de Deus.
2. Valoración da saúde como regalo de Deus. Medios que Deus nos ofrece para conservar a saúde: a proximidade das persoas que nos atenden e queren, alimentos, vestido e limpeza.
3. A creación, obra de Deus e regalo aos seus fillos.
Deus pide colaboración e respecto no coidado e uso da natureza e das cousas.
Gratidade e admiración pola creación.
4. Os símbolos relixiosos: a luz, a auga, o sal e o aceite.
5. Deus e o noso Pai, cóídanos e invítanos a servir aos demais.
6. Deus fala. A Biblia, o libro santo dos cristiáns.
Admiración e coidado do libro que contén a palabra de Deus.
7. Algúns textos importantes que se refiren, sobre todo, a Xesús e María (Nosopai, Avemaría, e algunhas expresións relixiosas da nosa tradición cristiá).
8. Algunhas palabras significativas para os cristiáns: Deus Pai; Xesús, o Fillo de Deus e amigo noso; a Virxe María, nai de Xesús e nai nosa; a Igrexa.
9. O amor de Xesús.
Relatos do nacemento, vida, morte e resurrección de Xesús.
10. Xesús coida das persoas e preocúpase por elas. Algunhas pasaxes do evanxeo: a ovella perdida, as vodas de Caná, Xesús e os nenos.
11. O diálogo con Deus: a oración do cristián. O home fala con Deus para escoitalo, pedirlle axuda e darlle grazas.
12. Deus quere que nos amemos como el nos ama.
As actividades diarias como medio para construír a vida familiar e as relacións cos demais, segundo o plan de Deus.

13. A manifestación do amor cristián en xestos concretos: saudar, axudar, compartir as cousas, perdoar e ser perdoados, e axudar os compañeiros.
14. A familia, lugar de descubrimento e experiencia relixiosa e cristiá.
Somos os fillos de Deus e parte da súa familia, a Igrexa. Expresións de agradecemento e alegría por pertencer a unha familia.
15. O comportamento cos amigos, os compañeiros da escola e as persoas do arredor.
16. Valor do domingo como festa do Señor resucitado. Principais festas cristiás.
O canto como expresión relixiosa de loanza, alegría e gratitude.
17. Vocabulario, imaxes e edificios relixiosos próximos ao neno.

Con respecto ás unidades didácticas de cada un dos cursos de Educación Infantil os contidos serán:

4º curso de Educación Infantil

Unidade 1

- Elementos da natureza.
- Observación e recoñecemento de elementos da natureza.
- Interese por coñecer a gran variedade de animais e plantas que existen.
- A Creación, un gran regalo de Deus.
- Identificación das flores como elementos da natureza.
- Toma de conciencia da importancia de coidar os animais e as plantas.
- O relato bíblico: «A Creación».
- escoita atenta do relato bíblico e diálogo sobre o seu contido.
- Interese por saber como levou a cabo Deus a Creación.
- Oración de agradecemento a Deus por poder colaborar con El no coidado da natureza.
- Identificación dos utensilios utilizados no coidado das plantas.
- Agradecemento a Deus por poder colaborar con El no coidado da natureza.

Unidade 2

- Actividades que se realizan coas diferentes partes do corpo.
- Identificación das partes do corpo que se poñen en funcionamento ao realizar actividades ou xestos concretos.
- Valoración da importancia de certos xestos, especialmente os relixiosos.
- O corpo como un regalo de Deus.
- Diferenciación das múltiples actividades que se poden realizar co corpo.
- Admiración polo perfecto funcionamento do corpo e valoración deste como un regalo que se debe coidar.
- O relato bíblico de «Adán e Eva».
- Identificación de Adán como o primeiro home e de Eva como a primeira muller.
- Curiosidade por coñecer como creou Deus a Adán e a Eva.
- Oración de agradecemento a Deus polo regalo do corpo e as actividades que se poden realizar con el.
- Expresión dunha oración acompañada de distintos xestos e posturas.
- Alegría por poder expresar unha oración de moi distintas formas.

Unidade 3

- O nacemento dun bebé no Nadal.
- Recoñecemento do nacemento de Xesús como o motivo polo cal se celebra o Nadal.
- Alegría por poder celebrar o Nadal.
- Xesús nace en Belén.
- Identificación do lugar onde naceu Xesús.
- Valoración da importancia do nacemento de Xesús.
- O relato bíblico: «O nacemento de Xesús».
- Diferenciación dos distintos personaxes do nacemento.

- Demostración de alegría polo nacemento de Xesús.
- Oración de agradecemento ao Neno Xesús por nacer e por poder cantarlle panxoliñas.
- Identificación dos instrumentos que se utilizan para cantar panxoliñas.
- Valoración das panxoliñas como demostracións de alegría ante o Neno Xesús.

Unidade 4

- A importancia de ter unha familia.
- Diferenciación dos distintos membros dunha familia.
- Actitude de alegría por pertencer a unha familia e valoración do que isto supón.
- A familia de Xesús.
- Identificación da Virxe María e de San Xosé.
- Interese por coñecer como viviu Xesús coa súa familia.
- O relato bíblico: «A fuxida a Exipto».
- Expresión do motivo polo que Xesús e a súa familia fuxiron a Exipto.
- Valoración da importancia deste feito na vida de Xesús.
- Oración de agradecemento a Deus por poder axudar e colaborar na familia.
- Identificación de comportamentos de axuda na familia.
- Demostración da satisfacción que supón colaborar nos labores domésticos.

Unidade 5

- A importancia de compartir e mostrar xestos de amor.
- Identificación de distintos xestos de amor.
- Gusto por levar a cabo comportamentos que demostran amor cara aos demais.
- Xesús ensina a amar e a compartir.
- Distinción entre unha actitude que implica compartir e outra que non.
- Toma de conciencia dos beneficios de compartir cos demais e os inconvenientes de non o facer.

- O relato bíblico: «A curación do cego de Bartimeo».
- Identificación da persoa á que cura Xesús.
- Valoración do xesto de amor de Xesús.
- Oración de agradecemento a Deus por ensinarnos a preocuparnos polos demais.
- Diferenciación entre quen realiza un xesto de amor e quen o recibe.
- Actitude de agradecemento a Deus polo seu grande amor.

Unidade 6

- A importancia de participar nas festas dedicadas a Xesús.
- Identificación do modo de celebrar o Domingo de Ramos.
- Expresión da alegría por participar nas festas dedicadas a Xesús.
- A festa do Domingo de Ramos.
- Recoñecemento da palma como un dos símbolos representativos do Domingo de Ramos.
- Valoración dos símbolos nas celebracións relixiosas.
- O relato bíblico: «A entrada de Xesús en Xerusalén».
- Expresión do acontecemento da vida de Xesús que se conmemora no Domingo de Ramos.
- Interese por coñecer como se produciu a entrada de Xesús en Xerusalén.
- Oración de agradecemento a Xesús por poder acompañalo o Domingo de Ramos.
- Identificación dos pasos de Semana Santa como imaxes que recordan a historia de Xesús.
- Actitude de alegría por poder acompañar a Xesús no Domingo de Ramos.

Unidade 7

- O Neno Xesús, un grande amigo.
- Identificación do Neno Xesús como un amigo.
- Actitude de alegría por poder contar cun amigo como o Neno Xesús.
- A oración como diálogo con Deus.
- Recoñecemento de imaxes que mostren escenas de oración.

- Valoración da importancia de poder falar con Deus.
- O relato bíblico: «Xesús rézalle ao seu Pai Deus».
- Diferenciación das figuras de Xesús e Deus Pai.
- Interese por coñecer o modo en que Xesús se relaciona co seu Pai Deus
- Oración de agradecemento a Deus por poder falar con El.
- Distinción entre actitudes de oración e outro tipo de actividades.
- Alegría por poder falar con Deus a través da oración.

Unidade 8

- Obxectos que axudan a sentirse máis cerca de Xesús.
- Identificación de obxectos relacionados con Xesús.
- Actitude de alegría por saber que hai obxectos que nos acercan a Xesús.
- Obxectos que recordan a Xesús.
- Diferenciación, entre varios obxectos dados, daqueles que están relacionados con Xesús.
- Valoración da importancia dos obxectos que nos recordan a Xesús.
- O relato bíblico: «Xesús le no templo».
- Recoñecemento do motivo polo que Xesús entra no templo.
- Interese por coñecer as tradicións da época de Xesús.
- Oración de agradecemento a Xesús polos obxectos que axudan a recordalo.
- Distinción entre xoguetes e obxectos relacionados con Xesús.
- Gozo por expresar unha oración de agradecemento coa axuda dunha imaxe relixiosa.

Unidade 9

- A alegría que proporcionan as cancións e a música.
- Recoñecemento das cancións como un medio de expresar amor.
- Actitude de alegría por poder cantar cancións.
- Xesús, fillo de Deus e amigo noso.

- Identificación do instrumento musical que recibe Xesús dos nenos.
- Valoración da importancia de ter a Xesús como amigo.
- O relato bíblico: «Xesús e os nenos».
- Identificación dos xestos de amor e alegría que expresan Xesús e os nenos.
- Interese por saber como chega a ser Xesús amigo dos nenos.
- Oración de agradecemento a Xesús por poder cantarlle e ser o noso amigo.
- Identificación de instrumentos musicais cos que poder cantar a Xesús.
- Satisfacción por poder expresar unha oración a través da música.

5º curso de Educación Infantil

Unidade 1

- Xestos e expresións de agradecemento.
- Principais xestos relixiosos.
- O relato bíblico de “Xesús rézalle a Deus”.
- Gratidade a Deus.
- Oración de agradecemento a Deus.
- Audición dun conto e identificación nel de xestos de amor e proximidade.
- Elaboración de traballos plásticos que expresan cariño e amizade.
- Representación de si mesmo rezando a Deus.
- Expresión corporal dunha oración.
- Apreciación derivada de escoitar con interese un conto.
- Interiorización da importancia de realizar xestos de amor.
- Aprecio do esforzo que supón realizar con interese os debuxos.
- Valoración dos xestos relixiosos.

Unidade 2

- A familia, os amigos e a escola.

- A Igrexa, familia de Deus.
- O relato bíblico de “O Neno Xesús no templo”.
- Oración de agradecemento a Deus polo regalo da Igrexa.
- Observación de imaxes sobre xestos de amor e amizade entre amigos.
- Elaboración de actividades plásticas de coloreado e pegado de adhesivos.
- Expresión corporal dunha oración.
- Actitude de admiración ao descubrir xestos de amor na familia e cos amigos.
- Interese por coñecer a gran familia de Deus e por formar parte dela.
- Agradecemento a Xesús por ensinarnos co seu exemplo a formar parte da Igrexa.
- Alegría por expresar unha oración.

Unidade 3

- Motivos do Nadal.
- Nacemento de Xesús en Belén.
- A adoración dos pastores e os Reis.
- Oración de agradecemento ao Neno Xesús.
- Observación e identificación do portal de Belén e dos seus personaxes, a través de distintas actividades plásticas.
- Observación e identificación dos pastores e os Reis que aparecen xunto ao portal de Belén.
- Representación de escenas onde se ofrecen agasallos ao Neno Xesús.
- Valoración do esforzo ao colorear correctamente os debuxos.
- Toma de conciencia da importancia de realizar con interese os traballos de clase.
- Respecto por gardar a quenda de palabra nun diálogo.
- Actitude de alegría por levarlle agasallos ao Neno Xesús.

Unidade 4

- O amor e o coidado cara ás persoas que nos rodean.

- Xesús ensina a coidar dos demais e a se preocupar deles.
- O relato bíblico de “O bo samaritano”.
- Oración de axuda e coidado cara aos demais.
- Comprensión dun relato onde os personaxes comparten os seus alimentos.
- Secuenciación de viñetas.
- Identificación dun personaxe que demostra amor e preocupación cara aos demais.
- Elaboración de distintos traballos plásticos de repaso, coloreado, etc.
- Admiración cara aos bos xestos de amor e coidado que realizan as persoas.
- Interese por descubrir como Xesús nos ensina a coidar as persoas e a preocuparnos delas.
- Actitude reflexiva ante a lectura do relato bíblico.
- Gusto por recitar oracións.

Unidade 5

- A beleza da natureza.
- A obra de Deus.
- O relato bíblico de “Deus coida dos paxaros e das flores do campo”.
- Oración de agradecemento a Deus polas flores e os animais.
- Elaboración de traballos plásticos de debuxo e pegado de boliñas de papel.
- Identificación de actitudes de colaboración na obra de Deus.
- Imitación de xestos de coidado dos animais e as plantas.
- Actitude de escoita ante o conto.
- Toma de conciencia da importancia de colaborar no coidado da natureza.
- Respecto e colaboración na obra de Deus.
- Agradecemento a Deus polo agasallo da natureza.

Unidade 6

- Cambios que se producen na natureza.

- Principais acontecementos da celebración da Semana Santa.
- O relato bíblico de “A morte e resurrección de Xesús”.
- Oración para mostrar a alegría pola resurrección de Xesús.
- Observación dos cambios que se producen na natureza e diálogo sobre eles.
- Elaboración de distintos traballos plásticos.
- Expresión corporal dunha oración.
- Curiosidade por coñecer os cambios que se producen na natureza.
- Interese por descubrir os acontecementos que se celebran en Semana Santa.
- Interese por escoitar o relato bíblico de “A morte e resurrección de Xesús”.
- Alegría por expresar unha oración”.

Unidade 7

- Gratidade a Deus e ás persoas.
- Diferentes tipos de oración: petición, acción de grazas e bendición.
- O relato bíblico “A oración na primeira comunidade”.
- Oración de acción de grazas.
- Identificación da importancia de dar as grazas.
- Discriminación de diferentes xestos relixiosos.
- Identificación dos xestos que mostren unha actitude de oración.
- Imitación de xestos relixiosos ao expresar unha oración.
- Valoración da importancia de dar as grazas.
- Interese por coñecer diferentes tipos de oracións.
- Curiosidade por escoitar un relato bíblico.
- Gusto por dar grazas a Deus.

Unidade 8

- Obxectos do contorno.

- Obxectos relacionados coa Virxe María.
- Relato bíblico de “A fuxida a Exipto”.
- Oración á Virxe María.
- Identificación de diferentes obxectos do contorno.
- Elaboración de traballos plásticos de coloreado e construción dun quebracabezas.
- Recitado dunha oración mediante a expresión corporal.
- Curiosidade por coñecer os obxectos do contorno.
- Interese por descubrir os obxectos relacionados coa Virxe María.
- Admiración ante a escoita dun relato bíblico.
- Alegría por expresar verbal e corporalmente unha oración á Virxe.

Unidade 9

- As cancións como mostra de amor e alegría.
- María, Nai de Xesús e de todos os cristiáns.
- O relato bíblico de “A presentación de Xesús no templo”.
- A oración a María a través da música.
- Identificación da importancia das cancións como expresión de amor.
- Elaboración de distintos traballos plásticos.
- Discriminación de distintos tipos de edificios.
- Expresión musical e corporal dunha canción a María.
- Gusto por cantar cancións.
- Interese por descubrir a María como Nai de Xesús e de todos os cristiáns.
- Curiosidade por coñecer un relato bíblico.
- Alegría por expresar unha oración a través da música.

6º curso de Educación Infantil

Unidade 1

- Medios para manterse san.
- A saúde, un grande agasallo de Deus.
- O relato bíblico de “Xesús cura un cego”.
- Oración de agradecemento a Deus por coidar de nós.
- Elaboración de distintos traballos plásticos relacionados coa alimentación sa.
- Observación dunha imaxe dunha curación de Xesús.
- Recitado dunha oración de agradecemento a Deus.
- Interese por practicar hábitos saudables.
- Gozo na elaboración dos traballos de clase.
- Actitude de escoita ante os relatos.
- Admiración cara a Deus por todos os agasallos que nos fai e por axudarnos a conservar a saúde.

Unidade 2

- Elementos da natureza relacionados co Bautismo: auga, luz, aceite...
- O sacramento do Bautismo que nos fai fillos de Deus.
- O relato bíblico de “O bautismo de Xesús”.
- Oración de agradecemento a Xesús pola auga que nos dá vida.
- Elaboración de distintos traballos plásticos relacionados co Bautismo.
- Observación e identificación de obxectos relacionados co Bautismo.
- Expresión corporal dunha oración de agradecemento polos beneficios que achega o Bautismo.
- Toma de conciencia da importancia da auga para a vida dos seres vivos.
- Interese por coñecer o sacramento do Bautismo.
- Atención ao escoitar un relato bíblico.

- Actitude de agradecemento por poder ser bautizados e así ser fillos de Deus e membros da Igrexa.

Unidade 3

- A festa de Nadal e os motivos da súa celebración.
- Os cristiáns e o Nadal.
- O relato bíblico de “O nacemento de Xesús”.
- Oración de agradecemento a Deus pola festa de Nadal.
- Elaboración de traballos plásticos para identificar accións ou personaxes que comparten.
- Realización de adornos de Nadal.
- Recitado dunha oración de agradecemento e de petición.
- Interese por participar con alegría nas festas do Nadal.
- Curiosidade por descubrir como celebran os cristiáns a festa de Nadal.
- Valoración dos traballos realizados na clase.
- Actitude de respecto polas oracións recitadas na clase.

Unidade 4

- Xestos de amor entre as persoas.
- Deus ama e perdoa sempre.
- O relato bíblico de “A ovella perdida”.
- Oración de acción de grazas polo amor de Deus.
- Respostas a cuestións formuladas sobre as actitudes de amor e cariño na narración.
- Repaso de elementos relixiosos que simbolizan o amor de Deus.
- Elaboración de distintos traballos plásticos para identificar os distintos xestos ao recitar unha oración.
- Alegría ao experimentar o amor e o perdón das persoas que nos queren.
- Respecto e admiración cara á Biblia e cara aos relatos que se narran nela.

- Interese por aprender e escoitar o relato bíblico.
- Deseo de dar grazas a Deus por regalarnos o seu amor.

Unidade 5

- Elementos da natureza, distinguindo aqueles que se utilizan nas celebracións cristiás.
- O relato bíblico de “As vodas de Caná”.
- Oración de agradecemento a Deus por todo o que ofrece a natureza.
- Observación e identificación de elementos da natureza.
- Diálogo sobre aqueles elementos da natureza que se utilizan nas celebracións cristiás.
- Comprensión e reprodución dun relato bíblico.
- Expresión de gratitude a Deus con expresión corporal.
- Gozo por observar a natureza.
- Interese por coñecer elementos da natureza nas celebracións cristiás.
- Actitude relaxada e de escoita dun relato bíblico.
- Pracer por imitar xestos de agradecemento nunha oración.

Unidade 6

- A importancia de formar parte dunha familia onde se comparte.
- A festa do domingo.
- O relato bíblico de “A Última Cea de Xesús”.
- Oración para mostrar a alegría pola festa do domingo.
- Diálogo sobre a importancia de pertencer a unha familia onde todos comparten.
- Elaboración de distintos traballos plásticos para a identificación de elementos relacionados coa festa do domingo.
- Expresión corporal dunha oración.
- Valoración da importancia de compartir en familia.
- Interese por descubrir a festa do domingo.

- Interese por escoitar o relato bíblico de “A Última Cea de Xesús”.
- Alegría por expresar unha oración pola festa do domingo.

Unidade 7

- A importancia de falar con Deus Pai.
- As principais oracións cristiás: *nosopai* e *avemaría*.
- O relato bíblico de “Xesús ensina a rezar o *nosopai*”.
- Oración de agradecemento a Xesús por ensinarnos a rezar.
- Diálogo sobre a importancia de falar con Deus.
- Identificación de xestos que mostran unha actitude de oración.
- Elaboración de distintos traballos plásticos.
- Imitación de xestos relixiosos sobre os contidos dunha oración.
- Valoración da importancia de rezarlle a Deus.
- Interese por coñecer as principais oracións cristiás.
- Curiosidade por escoitar un relato bíblico.
- Gusto por recitar unha oración de agradecemento a Xesús.

Unidade 8

- Os obxectos relixiosos do contorno.
- Os obxectos relixiosos da igrexa.
- O relato bíblico de “O templo de Salomón”.
- Oración a Xesús e María polos obxectos que nos lembran o seu amor.
- Observación dun edificio relixioso.
- Diálogo sobre os obxectos relixiosos do interior dunha igrexa.
- Elaboración de distintos traballos plásticos de amor a María.
- Interese por identificar obxectos relixiosos da igrexa.
- Curiosidade por descubrir a cruz como símbolo cristián.

- Actitude de escoita ante un relato bíblico.
- Valoración dos obxectos que nos lembran a Xesús e a María por medio dunha oración.

Unidade 9

- Xestos para axudar e compartir coas persoas que nos rodean.
- Modelos cristiáns de comportamentos.
- O relato bíblico de “A multiplicación dos pans e os peixes”.
- Oración de agradecemento a Xesús por ensinarnos a compartir.
- Diálogo sobre a importancia de realizar xestos para compartir cos demais.
- Elaboración de traballos plásticos para identificar xestos para compartir.
- Toma de conciencia da importancia de axudar e compartir coas persoas que nos rodean.
- Interese por recoñecer modelos cristiáns de comportamentos.
- Curiosidade por coñecer un relato bíblico onde Xesús ensina a compartir.
- Alegría por expresar xestos de agradecemento a Xesús por medio dunha oración.

5. ACTIVIDADES

Xunto á reprodución da ficha do libro do alumno que se traballa, desenvólvese a axeitada explicación desta do seguinte xeito:

- Actividades previas: que aproximan e centran ó alumno no traballo que vai desenvolver.
- Actividades de ficha: as que se inclúen no seu reverso.
- Outras actividades: unha serie de actividades complementarias que axudan ó profesor a sacar o máximo rendemento ó libro do alumno.
- Actividades para a oración: que orientan ó profesorado no desenvolvemento da oración co fin de afianzar a expresión corporal.

6. TEMPORALIZACIÓN

1º trimestre – temas 1,2,3. Dende o 9 de setembro ata o 21 de decembro.

2º trimestre – temas 4,5,6. Dende o 8 de xaneiro ata o 8 de abril.

3º trimestre – temas 7,8,9. Dende o 19 de abril ata o 22 de xuño.

7. CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Os criterios na avaliación infantil pretenden ser uns indicadores na avaliación continua e na observación dos nenos e nenas para poder reconducir a súa propia aprendizaxe. Coñecer aos nenos e axudarlles no seu crecemento é o criterio esencial. Calquera avaliación que se pretenda nesta etapa realizárase globalmente coas mutuas observacións e informacións dos restantes ámbitos de experiencia.

Serán:

1. Saber observar os referentes relixiosos do seu arredor.
2. Saber o significado das palabras con sentido relixioso máis usuais no seu propio vocabulario.
3. Respetar os signos e símbolos relixiosos do seu arredor.
4. Familiarizarse cunha primeira síntese de fe.
5. Adquirir o gusto polo bo obrar.
6. Apreciar os valores cristiáns que facilitan a convivencia.

Con respecto aos criterios específicos para cada unha das unidades didácticas segundo os cursos, serán:

4º curso de Educación Infantil

Unidade 1

- Identifica os elementos da natureza.
- Distingue, entre os elementos da natureza, os animais e as plantas.

- Descubre como creou Deus a natureza a través do relato bíblico: «A Creación».
- Identifica medios e utensilios empregados no coidado da natureza.

Unidade 2

- Diferencia as partes do corpo que se utilizan para xogar.
- Imita xestos relixiosos empregando diferentes partes do corpo.
- Identifica a Adán e a Eva, e diferéncias.
- Expresa unha oración coa axuda da expresión corporal.

Unidade 3

- Demostra alegría polo nacemento de Xesús.
- Nomea o lugar onde naceu o Neno Xesús.
- Identifica os personaxes do belén.
- Dálle grazas ao Neno Xesús por nacer e poder cantarlle panxoliñas.

Unidade 4

- Describe as funcións dos membros dunha familia.
- Identifica a Virxe María e San Xosé.
- Coñece o motivo polo que a familia de Xesús fuxiu a Exipto.
- Distingue comportamentos de axuda e colaboración na familia.

Unidade 5

- Recoñece a necesidade de compartir e de demostrar amor aos demais.
- Identifica comportamentos que implican amar e compartir.
- Distingue a persoa que realiza un xesto de amor e a que o recibe.
- Diferencia entre xestos de amor e outros que non demostran cariño.

Unidade 6

- Identifica o Domingo de Ramos como unha festa dedicada a Xesús.
- Recoñece a palma como un símbolo do Domingo de Ramos.

- Coñece o acontecemento da vida de Xesús que se conmemora o Domingo de Ramos.
- Expressa unha oración de agradecemento a Xesús.

Unidade 7

- Distingue e é capaz de reproducir distintos xestos de oración.
- Identifica a oración como un medio para falar con Deus.
- Expressa o contido do relato bíblico a través do diálogo en grupo.
- Expressa unha oración de agradecemento a Deus axudado pola expresión corporal.

Unidade 8

- Enumera obxectos que axudan a sentirse máis cerca de Xesús.
- Identifica, entre varios obxectos, os relacionados con Xesús.
- Describe o momento da vida de Xesús que se narra no relato bíblico: «Xesús le no templo».
- Expressa agradecemento a Deus utilizando obxectos que recordan a Xesús.

Unidade 9

- Recoñece os aspectos positivos da música.
- Identifica a Xesús como fillo de Deus e amigo noso.
- Explica o contido do relato bíblico: «Xesús e os nenos».
- Expressa unha oración a través da música.

5º curso de Educación Infantil

Unidade 1

- Recoñece xestos que manifestan amor e cariño cara aos seus semellantes.
- Observa diferentes xestos relixiosos.
- escoita con atención e recita o relato bíblico de “Xesús rézalle a Deus”.
- Representa diferentes xestos relixiosos.

Unidade 2

- Describe xestos e comportamentos de amor e cariño que se dan nunha verdadeira familia.

- Identifica e colorea imaxes sobre a Igrexa.
- escoita con interese o contido que se traballa na unidade.
- expresa con xestos unha oración.

Unidade 3

- Describe a alegría do Nadal.
- escoita con interese o contido que se traballa na unidade.
- Recoñece os pastores e os Reis Magos.
- expresa xestos de agradecemento ao Neno Xesús.

Unidade 4

- escoita con interese un conto sobre como os alumnos comparten os seus alimentos.
- Completa un relato secuenciando viñetas.
- contesta preguntas sobre o relato bíblico de “O bo samaritano”.
- Valora a axuda e o coidado cara aos amigos expresando unha oración con palabras e xestos.

Unidade 5

- Identifica e nomea elementos da natureza.
- Relaciona imaxes de plantas e animais cos coidados necesarios para medrar.
- escoita con interese o relato bíblico e conversa sobre el.
- Recita unha oración de agradecemento a Deus polas flores e os animais, con xestos.

Unidade 6

- Recoñece e nomea os cambios que se producen na natureza.
- expresa o que se conmemora en Semana Santa.
- escoita con atención o relato bíblico de “A morte e resurrección de Xesús”.
- Recita unha oración para mostrar a alegría da resurrección de Xesús.

Unidade 7

- Dialoga sobre a importancia de dar grazas a Deus e ás persoas.

- Identifica diferentes tipos de oracións.
- escoita con atención o relato bíblico “A oración na primeira comunidade”.
- expresa unha oración de acción de grazas.

Unidade 8

- Enumera obxectos do contorno.
- Identifica e nomea obxectos relacionados coa Virxe María.
- escoita con atención o relato bíblico de “A fuxida a Exipto”.
- Recita e expresa con xestos unha oración á Virxe María.

Unidade 9

- sinala os aspectos máis positivos que ofrecen as cancións.
- Identifica a María como Nai de Xesús e de todos os cristiáns.
- escoita con atención o relato bíblico de “A presentación de Xesús no templo”.
- expresa unha oración por medio da música.

6º curso de Educación Infantil

Unidade 1

- Diferencia alimentos bos e saudables dos que non o son.
- Identifica alimentos que nos axudan a medrar e a estar sans e fortes.
- escoita o relato de “Xesús cura un cego”.
- Valora os alimentos saudables como un agasallo de Deus.

Unidade 2

- Enumera situacións nas que os seres vivos necesitan auga.
- Identifica obxectos relacionados co Bautismo.
- Identifica a Xesús e a Xoán Bautista no relato bíblico.
- expresa con xestos unha frase de agradecemento polo Bautismo.

Unidade 3

- Colabora con alegría nas festas de Nadal.
- Identifica e nomea adornos de Nadal.
- Conta o máis importante do relato de “O nacemento de Xesús”.
- Expressa unha frase de agradecemento a Xesús pola festa de Nadal.

Unidade 4

- Dialoga sobre a importancia de se arrepentir cando se comporta mal.
- Identifica a Biblia como o libro que narra o amor de Deus.
- escoita con interese o relato de “A ovella perdida”.
- Imita algún xesto de agradecemento ao amor de Deus.

Unidade 5

- Identifica algúns elementos da natureza.
- Recoñece os obxectos da natureza que se utilizan nas celebracións cristiás.
- Identifica elementos da natureza nun relato bíblico.
- Recita unha oración de agradecemento a Deus pola natureza e o que nos ofrece.

Unidade 6

- Recoñece os beneficios que achega o formar parte dunha familia.
- Nomea os membros principais da súa familia.
- Identifica os elementos principais da festa do domingo.
- escoita con atención o relato bíblico de “A Última Cea de Xesús”.
- Recita unha oración para mostrar a alegría pola festa do domingo.

Unidade 7

- Dialoga sobre a importancia de falar con Deus.
- Nomea e recita as principais oracións cristiás.
- escoita con atención o relato bíblico de “Xesús ensina a rezar o Nosopai”.

- Recita unha oración de agradecemento a Xesús.

Unidade 8

- Sinala e nomea algúns obxectos relixiosos do contorno.
- Identifica a cruz como o obxecto cristián máis importante.
- escoita con atención o relato bíblico de “O templo de Salomón”.
- Recita unha oración a Xesús e María polos obxectos que nos fan lembralos.

Unidade 9

- Enumera xestos para axudar e compartir.
- Sinala bos comportamentos cristiáns.
- escoita con interese o relato bíblico de “A multiplicación dos pans e os peixes”.
- Interioriza unha oración por medio da expresión corporal.

8. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Na etapa de Educación Infantil a técnica para avaliar fundamental é a observación, inda que non podemos descartar outras como a entrevista ou a conversación. O resultado das aprendizaxes destes alumnos afectan a aspectos do seu comportamento persoal que non son susceptibles de seren comprobados e avaliados a través dun feito puntual ou dunha situación concreta particular.

Por medio da observación continua obteremos información cualitativa centrada na interacción cos compañeiros, en relación cos contidos didácticos, e coa conduta persoal tanto a nivel afectivo como social.

9. METODOLOXÍA DIDÁCTICA, CONSIDERANDO AS COMPETENCIAS BÁSICAS COMO ELEMENTO ORGANIZADOR

A metodoloxía será activa, global e baseada na observación e na experimentación. O

fundamental é que o propio neno se vaia facendo un ser autónomo e desenvolva a súa personalidade como ser único e orixinal. Para iso potenciaremos globalmente todas as capacidades e aprendizaxes individuais. Outro aspecto moi importante é que cada neno e cada nena evolucione ao seu propio ritmo de crecemento, xa que así as actividades lle resultarán mais motivadoras e influirán no seu desenvolvemento despertando o seu interese. Será mediante a devandita motivación, para todas e cada unha das actividades, como o neno se sentirá ilusionado e a gusto na clase. Así mesmo, consideramos ao neno como un ser activo, dándolle moita importancia á creatividade, experimentación e descubrimento. A dinámica basearase no xogo, o neno aprenderá xogando, xa que é parte integrante da súa vida, e a través del pon de manifesto tanto a súa intelixencia como a súa afectividade. E todo iso estará baseado na socialización como punto básico de toda educación, sobre todo en infantil, pois son idades nas que debe afacerse a convivir con outros nenos, a ser un pouco independente e saber solucionar en grupo ou individualmente os problemas cotiáns. Tamén será considerado o erro non como algo negativo, senón como medio de aprender e de investigar cousas novas.

10. MATERIAIS E RECURSOS

Como material editado básico para a etapa de educación infantil utilizaranse textos da editorial Anaya. De igual xeito serán utilizados na aula outros materiais editados, tanto textuais como audiovisuais ou informáticos, proporcionados por ONGs como Manos Unidas, Entreculturas ou Intermón-Oxfam, especialmente elaborados para os cursos da Educación Infantil.

Ademais destes dous tipos de material faremos uso de diverso material de aula que sexa atractivo e significativo e nos sirva para traballar aspectos como o desenvolvemento de destrezas, habilidades e coordinación, así como os aspectos cognitivos e socio-afectivos. Desta maneira atoparémonos con diferentes tipos de xogos, dominós, crebacabezas, material de expresión plástica, disfraces... e material funxible de uso común: lapis, pinturas, bolígrafos, rotuladores,

ceras, xices, papeis...

11. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Unha vez establecidas as estratexias reguladas normativamente que o Centro porá en marcha para adecuar os elementos prescriptivos do currículo ao seu contexto particular co obxectivo de dar a resposta educativa mais inclusiva e normalizada posible aos diferentes niveis de competencia curricular, capacidades, expectativas, motivacións, ritmos e estilos de aprendizaxe, así como as diferenzas sociais e culturais do alumnado do centro, na aula procederase a flexibilización atendendo ás características individuais de cada un dos nenos e nenas. Buscamos que cada un se desenvolva na propia personalidade, única e orixinal, e atenderemos as necesidades educativas especiais de maneira individualizada, ben sexa a través de adaptacións, modificacións, reforzos ou ampliacións. Buscarase sempre conseguir actuacións pedagóxicas eficientes para alumnos diferentes, ofrecer a cada alumno e a cada alumna a axuda pedagóxica que necesiten, axustando a intervención educativa a individualidade de cada un. Concretamente na Educación Infantil atoparémonos fronte a uns nenos e nenas que, pola súa idade, favorecerán a detección de casos sobre os que actuar, tanto no presente como de cara ao futuro. Polo tanto, a práctica diaria adecuarase ás necesidades e características do alumnado, entendendo a diversidade como un medio de enriquecemento e non como un obstáculo a superar.

12. ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN TIC

No marco do plan global de centro sobre as tecnoloxías da información e da comunicación, integrar as TIC no proceso educativo é unha aposta ineludible. Por iso, xunto coas formas tradicionais de aprendizaxe, serán incorporados na práctica da aula materiais interactivos que complementen aos anteriores.

Nesta etapa de Educación Infantil o achegamento as tecnoloxías da información e da

comunicación limitarase a un nivel moi básico:

- Sentar as bases dunha educación tecnolóxica a través do uso periódico dos ordenadores.
- Interiorizar o funcionamento do ordenador poñendo en práctica as normas básicas de uso: acendido/apagado, manexo do rato...
- Manexo de diferente Software educativo adecuado a etapa de Educación Infantil.

13. ENSINO NON PRESENCIAL

Chegado o caso as tarefas a realizar polo alumnado se determinarán preferentemente a través da aula virtual do centro garantindo a adquisición das aprendizaxes básicas e a avaliación continua.

Para a comunicación cos alumnos e as familias se utilizarán preferentemente as plataformas e medios telemáticos corporativos e mais concretamente o correo electrónico.

14. ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN DE CONVIVENCIA

A escola é un lugar privilexiado de convivencia. É un espazo de crecemento, de encontro, de aprendizaxe, de experiencias compartidas, de recoñecemento dos outros e de descubrimento do mundo. Podemos atopar nela as situacións conflitivas da sociedade, pero tamén as posibilidades de superación e integración que favorecen os ambientes educativos. Son estes últimos aspectos os que imos potenciar, porque a escola é, sen dúbida algunha, un taller insuperable para aprender a convivir.

Buscaremos que os nenos e as nenas medren, aprendan e maduren xuntos, nun ambiente educativo desa convivencia, para facer deles cidadáns capaces de asumir as diferenzas, respectar aos outros, dialogar e convivir. O obxectivo primordial será crear un clima de respecto e harmonía, que sexa facilitador do traballo escolar, onde todos se sintan seguros e respectados.

Partindo desta base, tenderemos a proxectar no alumnado valores cristiáns e humanos de

respecto, non violencia, xustiza, solidariedade, tolerancia e democracia.

15. EDUCACIÓN EN VALORES

O sistema educativo debe recoller e potenciar os valores que se requiren para vivir en sociedade dunha forma libre, responsable e igualitaria.

A área de Relixión e Moral Católica os asume e os fundamenta dende unha perspectiva cristián.

Estes temas transversais están presente ó longo de todo o proxecto educativo:

- Están presente nas actividades iniciais das diferentes unidades didácticas.
- Están implicados en diversas actividades de aplicación.
- Están vinculados ós contidos conceptuais, procedimentais e actitudinais.

Educación para convivencia (moral e cívica).

A partir desta área derivan actitudes nos nenos e nenas de tolerancia, respecto e non discriminación. Aquí é importante subliñar os valores cristiáns de amor, caridade, unión, comunidade, perdón, solidariedade, comprensión, universalidade, etc., como o aporte cristián a unha cultura universal da igualdade.

Educación para a paz.

A mensaxe de Xesús é unha mensaxe de paz: “Deixovos a miña paz...”, “Que a paz sexa convosco”... Esta área é un pilar fundamental para fomentar unha cultura de paz.

Educación non sexista.

Temos que destacar que para o cristianismo todos/as somos iguais, é destacable que Deus elixiu mulleres para misión moi especiais: María, Éster, Xudit, Teresa de Xesús, etc.

Educación multicultural.

É importante destacar o papel da Igrexa e dos valores cristiáns á hora de abolir a escravitude e

para loitar polos dereitos dos pobos aborixes, e tamén unha crítica para os momentos nos que non foi así.

Destacar que a Igrexa actual é unha institución na que caben tódalas razas, tódalas linguas, tódalas nacionalidades...

Por outra banda hai que educar na actitude de respecto cara outras culturas e credos, fomentando a visión da diversidade como unha das riquezas máis valiosas do ser humano.

Educación medioambiental.

O coidado do planeta é un dos presupostos básicos da mensaxe cristiá. Somos depositarios da Creación, regalo de Deus, para nós e para todas as xeracións futuras.

Educación para o desenvolvemento.

A opción preferente polos pobres presente no Evanxeo educa na gratuidade, na xenerosidade, na solidariedade e na sensibilización polos problemas dos mais desfavorecidos. Traballar na construción dun mundo mellor para todos é unha esixencia evanxélica.

Todos estes temas poden ser enunciados como a atención explícita a educación en valores:

- Sensibilización cara aos valores da amizade e a convivencia.
- Valor de compartir cos amigos o cariño e as cousas que temos.
- Compromiso de respecto e coidado da natureza e das persoas.
- Fomento de comportamentos cívicos relacionados coa convivencia.
- Valor da convivencia social, escolar e familiar.
- Valor dos regalos pola súa gratuidade, e como oportunidade para as actitudes relixiosas da xenerosidade e de compartir.
- Importancia da familia como o lugar onde os nenos se desenvolven afectivamente, persoal e socialmente.
- Iniciación na adquisición de responsabilidades e compromisos no seo da familia.

- Interese polas manifestacións relixiosas e culturais.
- Valor da festa como portadora de alegría, descanso e relación cos outros.
- Recoñecemento inicial da dignidade de todos os seres humanos.
- Sensibilización inicial respecto á situación dos mais desfavorecidos.
- Valor dos libros como fonte de coñecemento, de entretemento e de pracer.
- A paz e a cooperación como espazo para a convivencia.

E atendendo a educación emocional:

- Iniciación á relación cos outros nenos e nenas e a respectar aos seus compañeiros e compañeiras como iguais.
- Orientación cara á superación dos propios conflitos.
- Desenvolvemento da capacidade de contemplar, admirar e gozar da grandeza e beleza do universo.
- Recoñecemento inicial da dignidade de todos os seres humanos.
- Desenvolvemento de sentimentos solidarios e da inclinación a compartir.
- Sentido de alegría que suscitan as festas de Nadal.
- Desenvolvemento do espírito familiar nos sentimentos e experiencias dos nenos.
- Desenvolvemento da autoestima a partir da súa achega ao ambiente familiar.
- Coñecemento das propias capacidades e interese en desenvolve-las.
- Apertura á transcendencia e aos símbolos e signos que a manifestan.
- Aprecio de todo o que proporciona un ambiente alegre e posibilita gozar das cousas sinxelas e a compañía dos demais.
- Saber agradecer todo aquilo do que dispoñemos.
- Dispoñibilidade progresiva a mostrar certos xestos de xenerosidade e solidariedade.
- Desenvolvemento da capacidade de se poñer no lugar do outro.
- Desenvolvemento da capacidade para usar responsablemente os elementos da natureza.

- Desenvolvemento de comportamentos respectuosos na igrexa.
- Desenvolvemento da confianza en Deus e nos demais.
- Interese por aprender a ler e esperanza en conseguilo.
- Adquisición de hábitos que inciden no exercicio da paz na vida diaria.
- Iniciación no sentido e valor da festa.
- Adquisición de hábitos relacionados co perdón.
- Valor do amor como orixe e culminación de todos os valores.

16. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Para o presente curso académico non se programan actividades complementarias ou extraescolares específicas para a área de Relixión e Moral Católica na etapa de Educación Infantil; mais colaboraremos e participaremos de maneira activa e dentro das posibilidades concretas en todas aquelas que sexan propostas pola comisión de actividades extraescolares do centro.

17. PROCEDEMENTOS PARA AVALIAR A PROPIA PROGRAMACIÓN

Ao finalizar cada unidade didáctica levarase a cabo unha avaliación da mesma, seguindo unha batería de preguntas (sobre a temporalización, o desenvolvemento dos obxectivos didácticos, o manexo dos contidos, os descritores e desempeños competenciais, as tarefas e estratexias metodolóxicas, os criterios de avaliación e a súa claridade, as evidencias dos estándares de aprendizaxe, a adopción adecuada das posibles medidas de atención á diversidade...) que permitan valorar o funcionamento na aula e poder así establecer estratexias de mellora.

De igual xeito, este proceso realizarase ao final de cada trimestre para avaliar a programación didáctica no seu conxunto e poder introducir cambios no seguinte trimestre.

PROGRAMACION EDUCACIÓN PRIMARIA

INDICE

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN DA PROGRAMACIÓN	
2. CONTRIBUCIÓN DA ÁREA AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS	
3. OBIECTIVOS	
4. CONCRECIÓNS PARA OS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLE	
4.1. TEMPORALIZACIÓN	
4.2. GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA	
4.3. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN	
5. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRE A MATERIA	
6. MATERIAIS E RECURSOS	
7. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE E INCLUSIÓN	
8. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES	
9. CONCRECIÓN DO PLAN DE CONVIVENCIA	
10. CONCRECIÓN DO PLAN TIC	
11. ENSINO NON PRESENCIAL.....	
12. TEMAS TRANSVERSAIS	
13. ACCIÓNS PREVISTAS DE ACORDO CO PLAN LECTOR	
14. AVALIACIÓN DO PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE	
15. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS QUE SE POIDAN ADOPTAR	

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN DA PROGRAMACIÓN

A Lei orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa, modificou a Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, coa finalidade de desenvolver medidas que permitan seguir avanzando cara a un sistema educativo de calidade, inclusivo, que garanta a igualdade de oportunidades e faga efectiva a posibilidade de que cada alumno e alumna desenvolva ao máximo as súas potencialidades. Neste sentido establece unha nova ordenación curricular que, no caso da materia de Relixión e Moral Católica compete á Conferencia Episcopal.

A formación relixiosa e moral católica conta cunha longa tradición no sistema educativo español e, respondendo a razóns profundas da institución escolar e a dereitos humanos recoñecidos pola Constitución española, está garantida polo Acordo suscrito entre o Estado español e a Santa Sé sobre Ensino e Asuntos Culturais, asinado o 3 de xaneiro de 1979, no cal establécense os principios que fan posible as garantías constitucionais.

A Lei Orgánica de Mellora da Calidade da Educación, confire ao ensino das relixións o tratamento académico, en Educación Primaria, Secundaria e Bachillerato, que lles corresponde pola súa importancia para o logro da educación integral do alumno, conforme ao previsto na Constitución Española (art. 27.2 e 3) e nos acordos subscritos polo Estado español.

A Disposición Adicional Segunda responde ao dereito dos pais á formación relixiosa e moral dos seus fillos, segundo as súas conviccións, establecendo que a relixión católica incluírase como área ou materia nos niveis educativos que corresponda, que será de oferta obligatoria para os centros e de carácter voluntario para os alumnos.

O currículo do ensino da relixión católica, establecido pola Conferencia Episcopal Española, e publicado no BOE con data de 24 de febreiro de 2015, constitúe unha

síntese básica e global da mensaxe cristiá, adecuada á idade do alumno, ás esixencias epistemolóxicas da materia, ás expresións culturais da contorna e ás demandas didácticas do sistema educativo. Enmárcase nun contexto histórico e social, inclúe parte do gran acervo cultural e artístico que emana da fe católica e doutras confesións, e posibilita a análise comparada dos contidos en diálogo coa cultura do noso tempo.

A síntese da mensaxe cristiá, que se presenta no currículo, fundamenta e motiva os valores e actitudes básicos e favorece os hábitos de comportamento. Con todo, preténdese que o alumno adquira as competencias adecuadas á súa idade e no tempo de cada etapa.

Non podería existir unha formación integral e, xa que logo, unha educación de calidade, si non se desenvolvesen todas as capacidades inherentes ao ser humano, entre as cales atópase constitutivamente a capacidade transcendente. Esta capacidade básica do individuo, adquire o seu auténtico cumprimento na procura do sentido último da vida.

Enraizada no máis profundo do ser, o alumno vai descubríndoa -tendo en conta os niveis de aprendizaxe propios de cada idade- nos símbolos e signos da súa contorna, no progreso e humanización do propio ser humano, na linguaxe narrativo da Biblia, nos modelos cristiáns de identificación e, particularmente, na persoa de Xesucristo e a súa presenza na comunidade cristiá.

2. CONTRIBUCIÓN DA ÁREA AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS

O ensino relixioso católico como materia integrada no currículo do alumno contribúe tamén, de xeito importante, ao desenvolvemento das competencias clave do currículo. Con todo, esta contribución non basta para que a área de relixión e moral católica concrete e especifique as súas propias competencias.

O ensino relixioso católico aporta elementos básicos en canto ao logro da **competencia en comunicación lingüística** (CCL) pois sérvese da linguaxe académica, das linguaxes que conforman a cultura que se transmite na área de relixión, así como das linguaxes do propio ensino relixioso.

O diálogo da fe coa cultura contribúe á competencia en comunicación lingüística na medida en que esixe exercitarse na escoita da palabra de Deus, nos diversos modos de comunicación que a acción de Deus sobre o home utilizou. A súa revelación é rica en distintas linguaxes. Así, a linguaxe bíblica e a súa riqueza da expresión e simboloxía, a linguaxe doutrinal e a súa precisión conceptual, analítica e argumental, a linguaxe litúrxica e a súa proximidade á linguaxe dos símbolos do pobo cristián, a linguaxe, en fin, testimonial que fai posible a transmisión vital do crido.

Respecto da **competencia matemática e as competencias básicas en ciencia e tecnoloxía** (CMCT) contribúe a expresar as ideas con rigor e orde, e a aprender a argumentar os diferentes contidos da materia estimando e xulgando a lóxica de tal argumentación. O desenvolvemento da ensinanza da relixión axuda a adquirir a competencia da busca da verdade a través da razón e do razoamento hipotético-dedutivo.

A Doutrina Social da Igrexa conecta a relixión co mundo físico, iluminando as respostas e as solucións aos problemas que xorden na interacción do ser humano co medio e consigo mesmo. Aporta unha valoración ética do uso da ciencia e da tecnoloxía.

Tamén apoia e dá sentido ás habilidades e destrezas relacionadas coa ecoloxía que se adquiren dende esta competencia, porque o cristián entende a Natureza como creación de Deus, polo que a valora, a coida e a fomenta.

A área de relixión integra a utilización das TIC para informar, aprender e

comunicarse. Busca, obtén e analiza información sobre a realidade relixiosa, a procesa, a comunica e a transforma en coñecemento. Así, a pesares de que o saber específico da área non está relacionado de forma directa coas novas tecnoloxías, si se está a contribuír, igual que as outras materias do currículo de Educación Primaria establecido pola Lomce, na consecución da **competencia dixital** (CD).

O ensino relixioso contribúe positivamente ao desenvolvemento da competencia de **aprender a aprender** (CAA) no estudo e reflexión da mensaxe cristiá facilitando o impulso do traballo en equipo polo seu intrínseco sentido comunitario, propoñendo non só unha proposta consensuada de valores e actitudes, senón un marco de referencia aceptado voluntariamente segundo as súas conviccións, que deberá ser crisol na procura da verdade e do ben.

Con relación ás **competencias sociais e cívicas** (CSC), na que se integran os elementos esenciais para a humanización, tanto personais como interpersonais e interculturais, e se recollen tódalas formas de comportamento que preparan ás persoas para participar dunha maneira eficaz e construtiva na vida social e profesional, o ensino relixioso católico aporta a fundamentación e xerarquización dos valores e virtudes que contribúen a educar a dimensión moral e social da personalidade do alumno, en orde a facer posible a maduración na corresponsabilidade, o exercicio da solidariedade, da liberdade, da xustiza e da caridade. Todo iso, como expresión coherente do coñecemento de Deus revelado en Xesucristo. Iso conleva mellorar as relacións interpersonais baseadas en principios e valores que emanan da persoa de Cristo e axuda, en consecuencia, a afrontar as situacións de conflito mediante o diálogo, o perdón e a misericordia, valores xenuinamente cristiáns. No máis profundo do ser cristián xorde o gran valor da fraternidade universal. De aí ven que as mínimas esixencias éticas de convivencia, participación, respecto á diversidade sexan consecuencias da fe cristiá.

O **sentido de iniciativa e espírito emprendedor** (CSIEE) non poderá realizarse no alumno si non comeza xa a adestrarse no coñecemento de si mesmo, no seu ser máis profundo, nas súas potencialidades, na súa dignidade e no seu sentido. A formación relixiosa católica aporta á devandita competencia unha cosmovisión que dá sentido á vida e, xa que logo, ao sentido da cultura e da identidade mesma da persoa humana. Unha cosmovisión que fai posible a formación integral do alumno fronte a visións parciais e determinantes da liberdade propia. É finalidade fundamental do quefacer da escola que os alumnos e as alumnas descubran a súa identidade persoal, facelos protagonistas da súa propia vida, construtores do mundo no que viven, pero isto non será posible sen unha apertura ao significado último e global da súa existencia humana.

A relixión e moral católica aporta á **conciencia e expresións culturais** (CCEC), unha valoración crítica da cultura á luz do evanxeo, motivando ao mesmo tempo o aprecio da propia cultura e a estima adecuada doutras tradicións culturais e relixiosas. A contribución ao desenvolvemento desta competencia está relacionada cos seus aspectos de coñecemento e valoración de toda a expresión artística, plástica, histórica, simbólica, lingüística, de costumes, ritos, festas, valores e modos de vida impregnados polo cristianismo dende a súa orixe ata o seu desenvolvemento actual, como manifestación do feito relixioso.

A cultura e a historia europea occidental, e a propia historia e cultura española, non poden ser comprendidas e asumidas de prescindires do feito relixioso presente sempre na historia cultural dos pobos.

En síntese, o ensino relixioso católico non se reduce a un ensino de valores; diríxese á persoa concreta nas súas raíces, nas súas posibilidades humanas e, sobre todo, diríxese ao ser humano na súa finalidade trascendente. Todo iso conleva o ofrecemento do Evanxeo de salvación de Xesucristo, para que, unha vez coñecido, xurda a humanidade nova feita de homes novos conforme ao designio de Deus.

A relación dos estándares de aprendizaxe avaliados da materia coas competencias clave é a que aparece a continuación para cada curso da Educación Primaria.

1º PRIMARIA

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE		COMPETENCIAS CLAVE							
		C	CL	CMCT	CD	AA	CSC	SIEE	CEC
RE1.1.1	1.1 Coñece, respecta e cuida a obra creada.	B				X	X		X
RE1.1.2	1.2 Expresa con palabras propias o asombro polo que Deus fai.	B	X					X	
RE1.2.1	1.1 Identifica e enumera os cuidados que recibe na súa vida como don de Deus.	B	X						
RE1.3.1	1.1 Coñece e aprecia a través de modelos bíblicos que o home é capaz de falar con Deus.	I	X				X		X
RE1.3.2	1.2 Memoriza e reproduce fórmulas sinxelas de petición e agradecemento.	B	X			X			
RE2.1.1	1.1 Coñece e valora que Deus fala a Abraham e Moisés para ser o seu amigo.	I	X				X		
RE2.1.2	1.2 Sinala e representa as características da amizade de Deus co home: cuidado, protección, acompañamento, colaboración, etc.	A				X	X		
RE3.1.1	1.1 Identifica a María e Xosé como comunidade na que Deus se fai presente entre os homes.	B					X		X
RE3.1.2	1.2 Valora e respecta a familia de Xesús a semellanza da súa.	B					X		
RE3.2.1	1.1 Nomea e asocia, lugares e acontecementos importantes da vida de Xesús.	B	X						X
RE3.3.1	2.1 Nomea e secuencia representacións gráficas dos momentos esenciais da pasión, morte e resurrección de Xesús.	B	X		X				X
RE4.1.1	1.1 Asocia as características da familia da Igrexa coas da súa familia.	I				X	X		
RE4.2.1	1.2 Expresa o respecto ao templo como lugar sagrado.	B				X	X		X
RE4.3.1	1.1 Coñece e expresa o sentido do domingo.	B	X				X		X

2º PRIMARIA

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE		C	COMPETENCIAS CLAVE						
			CL	CMCT	CD	AA	CSC	SIEE	CEC
RE1.1.1	1.1 Toma conciencia e expresa os momentos e as cousas que o fan feliz a el e ás persoas do seu entorno.	B	X			X	X		
RE1.2.1	2.1 Descubre e nomea situacións nas que necesita ás persoas, e sobre todo a Deus para vivir.	I	X			X	X		
RE1.3.1	3.1 Valora e agradece que Deus creounos para ser felices.	B				X	X		
RE1.4.1	4.1 Le e comprende o relato bíblico do Paraíso.	A	X						X
RE1.4.2	4.2 Identifica e representa graficamente os dons que Deus fai ao ser humano na creación.	A			X			X	
RE1.4.3	4.3 Expressa, oral e xestualmente, de forma sinxela, a gratitude a Deus pola súa amizade.	B	X						X
RE2.1.1	1.1 Coñece, memoriza e reconstrúe relatos bíblicos da acción de Deus na historia.	A	X			X	X		X
RE2.1.2	2.1.2 Selecciona e representa distintas escenas bíblicas da acción de Deus na historia.	I			X			X	X
RE2.2.1	2.1 Asocia expresións e comportamentos dos Patriarcas nos relatos bíblicos a través de recursos interactivos.	A	X		X				
RE2.2.2	2.2 Dramatiza momentos da vida dos Patriarcas onde se exprese a protección, o coidado e o acompañamento de Deus.	I				X		X	X
RE2.3.1	3.1 escoita e describe coas súas palabras momentos nos que Deus axuda ao pobo de Israel.	I	X						X
RE3.1.1	1.1 Le e expresa, verbal ou graficamente, o relato da Anunciación.	B	X						X
RE3.1.2	2.1.2 Dramatiza a misión dos personaxes que interveñen na Anunciación.	B						X	X
RE3.2.1	2.1 Identifica os signos do Advento como tempo de espera.	B				X			X
RE3.2.2	2.2 Recoñece e valora a necesidade da espera como actitude cotiá da vida.	A				X	X		
RE3.3.1	3.1 Coñece o relato do nacemento de Xesús e descobre na actitude e palabras dos personaxes o valor profundo do Nadal.	B	X				X		X
RE4.1.1	1.1 Coñece e explica coas súas palabras o sentido do Bautismo.	B	X						
RE4.1.2	2.1.2 Identifica aos pais, padriños, presbíteros, bautizados como pobo xerado por Xesús.	A				X			
RE4.2.1	2.1 Asocia os elementos materiais da auga, a luz e o óleo co seu significado sacramental.	A	X			X			
RE4.3.1	3.1 Relaciona a unidade da Igrexa coa unidade dos órganos do seu propio corpo.	A				X			
RE4.3.2	3.2 Sinala en diferentes expresións artísticas a representación de Deus como pai de todos.	B			X				X
RE4.4.1	4.1 Constrúe un calendario onde sitúa os diferentes tempos litúrxicos.	I		X				X	

3º PRIMARIA

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE		C	COMPETENCIAS CLAVE						
			CL	CMCT	CD	AA	CSC	SIEE	CEC
RE1.1.1	1.1 Recorda e narra experiencias recentes nas que descubre que a familia, os amigos ou o entorno son un regalo.	B	X			X		X	
RE1.1.2	1.2 Enumera, describe e comparte situacións, persoas ou cousas polas que está agradecido.	B	X				X		
RE1.2.1	2.1 Distingue e enumera accións persoais que o fan feliz ou infeliz.	B	X				X	X	
RE1.3.1	3.1 Le, identifica e explica coas súas palabras as consecuencias do rexeitamento de Adán e Eva ao don de Deus, descritas no relato bíblico.	A	X			X		X	
RE2.1.1	1.1 Aprende e ordena cronoloxicamente os principais feitos da historia de Moisés.	I		X		X			
RE2.1.2	1.2 Coñece e describe a misión de Moisés no relato bíblico.	I	X						X
RE2.2.1	2.1 Expresa graficamente momentos significativos da tarefa de Moisés para liberar ao pobo.	I			X	X			
RE2.2.2	2.2 Coñece o contido da Alianza, identifica as súas implicacións e toma conciencia do sentido que poden ter na vida actual.	A				X		X	X
RE2.3.1	3.1 Deseña de maneira ordenada viñetas que recollen os signos da amizade de Deus durante a travesía do seu pobo polo deserto.	A		X	X				
RE2.3.2	3.2 Interésase e agradece os signos do coitado de Deus na súa vida: a saúde, a familia, a escola, os amigos.	B	X				X		
RE3.1.1	1.1 Narra os cambios que o Bautismo introduce na vida de Xesús.	A	X						
RE3.2.1	2.1 Descubre e subliña, nos relatos de milagros, os xestos e accións de Xesús que fan felices ás persoas.	B				X		X	
RE3.2.2	2.2 Respecta e valora o comportamento de Xesús cos pecadores.	I					X		
RE3.3.1	3.1 Identifica e comenta algunhas características diferenciais nas respostas das persoas que chama Xesús nos relatos evanxélicos.	A	X				X	X	
RE4.1.1	1.1 Busca testemuños da acción misioneira e caritativa da Igrexa como continuidade da misión de Xesús.	I			X	X	X		
RE4.1.2	1.2 Crea relatos breves para expresar cómo a acción misioneira, a caridade e os sacramentos axudan a lograr a felicidade das persoas.	A	X					X	
RE4.2.1	2.1 Compón textos que expresen o diálogo da persoa con Deus.	A	X					X	
RE4.2.2	2.2 Recompila e pon en común cos compañeiros oracións que a comunidade cristiá utiliza na vida cotiá.	B	X				X		X
RE4.3.1	3.1 Observa e descubre na vida dos santos manifestacións da amizade con Deus.	I				X			X
RE4.4.1	4.1 Explica significativamente a orixe do Nosopai.	B	X				X		

4º PRIMARIA

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE		C	COMPETENCIAS CLAVE						
			CL	CMCT	CD	AA	CSC	SIEE	CEC
RE1.1.1	1.1 Localiza e describe situacións de pecado descubertas nos relatos das relixións antigas.	A	X						X
RE1.1.2	1.2 Cualifica o tipo de pecado en situacións do seu entorno e as compara coas atopadas nos relatos das relixións antigas.	A	X				X		X
RE1.2.1	2.1 Recorda e acepta situacións persoais ou sociais que necesitan de perdón.	B				X	X		
RE2.1.1	1.1 Ubica no relato as frases que expresan a falta de colaboración na tarefa de Deus e o rexeitamento da amizade con Él. e as aplica a situacións actuais.	A	X				X		
RE2.1.2	1.2 Recorda e narra acontecementos actuais nos que se rexeita a amizade con Deus.	B	X			X	X		
RE2.2.1	2.1 Descubre e enumera as características do perdón de Deus nalgúns relatos bíblicos.	B	X			X			
RE2.3.1	3.1 Identifica e describe comportamentos da vida do rei David que se opoñen á vontade de Deus.	I	X						
RE2.4.1	4.1 Compara a actitude de David con situacións persoais nas que sentiu a necesidade de ser perdoado.	I				X	X		
RE2.4.2	4.2 Recoñece e expresa artisticamente escenas da historia de Davide nas que Deus o perdona.	A					X	X	X
RE2.5.1	5.1 Reconstrúe e memoriza escenas bíblicas onde Deus fai a promesa do Mesías.	I				X			
RE3.1.1	1.1 Analiza, comenta e crea relatos onde actualiza as parábolas do fillo pródigo e do fariseo e o publicano.	I	X				X	X	
RE3.2.1	2.1 Visualiza, en obras de arte, escenas de perdón e explícaas.	A	X			X			X
RE3.3.1	3.1 Busca, subliña e comenta trazos da preferencia de Xesús polos máis necesitados e os enfermos. nos textos evanxélicos.	B	X				X		
RE3.4.1	4.1 Secuencia ordenadamente escenas da Historia da Paixón e identifica as palabras de Xesús que expresan a súa relación co Pai.	B	X		X				
RE3.4.2	4.2 Distingue e explica frases do relato da oración na Horta das Oliveiras que expresan a obediencia de Xesús ao Pai.	I	X						
RE4.1.1	1.1 Coñece e explica as condicións para acoller o perdón de Deus.	B	X				X		
RE4.1.2	1.2 Describe os pasos da celebración do sacramento do Perdón.	B	X						
RE4.2.1	2.1 Vincula símbolos, significados e momentos na celebración eucarística.	B				X			X
RE4.3.1	3.1 Investiga e presenta con diversos recursos obras e institucións da Igrexa de carácter penitencial.	A				X		X	X

5º PRIMARIA

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE		COMPETENCIAS CLAVE							
		C	CL	CMCT	CD	AA	CSC	SIEE	CEC
RE1.1.1	1.1 Localiza, a través de diversas fontes, biografías que mostran o desexo humano do ben. <i>Comparte cos compañeiros os trazos máis significativos.</i>	I			X	X		X	X
RE1.2.1	2.1 Xustifica criticamente as consecuencias que se derivan de facer o ben.	B	X				X	X	
RE1.2.2	2.2 Propón situacións na historia que manifiestan o beneficio de facer o ben.	A	X					X	X
RE2.1.1	1.1 Define o termo bíblico de Alianza.	B	X			X			
RE2.1.2	1.2 Explica e sintetiza os rasgos característicos da Alianza de Deus co seu pobo.	B	X			X			X
RE2.2.1	2.1 Clasifica e é consciente do contido do Decálogo.	B					X		
RE2.2.2	2.2 Describe coas súas palabras experiencias da súa vida relacionadas coos mandamentos.	I	X				X		
RE2.3.1	3.1 Nomea e clasifica os grupos de libros no Antigo e no Novo Testamento.	I		X		X			
RE2.4.1	4.1 Confecciona materiais para situar cronolóxicamente os principais libros da Biblia.	A		X	X			X	
RE3.1.1	1.1 Interpreta e aprecia o cambio que orixinou o encontro con Xesús nalgúns dos personaxes que aparecen nos evanxeos.	I	X				X	X	
RE3.2.1	2.1 Selecciona, xustifica a elección e explica por escrito o significado dalgúns milagres.	I	X			X			
RE3.2.2	2.2 Dramatiza con respecto algúns milagres narrados nos evanxeos.	B	X				X		X
RE3.3.1	3.1 Señala afirmacións das testemuñas recollidas nos primeiros capítulos dos Feitos dos Apóstolos onde se reconece que a resurrección é acción de Deus.	B	X				X	X	
RE3.3.2	3.2 Reconstrúe utilizando as TIC os encontros co Resucitado que describen os relatos evanxélicos.	I			X				X
RE3.3.3	3.3 Busca e explica signos e xestos da comunidade cristiá onde se manifiesta a presenza de Xesús hoxe.	I	X			X		X	X
RE4.1.1	1.1 Identifica e describe os trazos e funcións dos diferentes membros da comunidade eclesial.	B	X			X	X		
RE4.2.1	2.1 Explica e valora o significado das palabras de Xesús na Última Cea.	B	X						
RE4.2.2	2.2 Asocia a celebración da Eucaristía coas palabras e os xestos de Xesús na Última Cea.	B				X			

6º PRIMARIA

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE		COMPETENCIAS CLAVE							
		C	CL	CMCT	CD	AA	CSC	SIEE	CEC
RE1.1.1	1.1 Identifica e vulga situacións nas que recoñece a imposibilidade de ser feliz.	B	X				X		
RE1.2.1	2.1 Busca, compara e comenta distintas expresións do desexo humano de salvación na literatura e música actuais.	I	X			X		X	X
RE1.3.1	3.1 Descubre e explica por que os enterramentos, pinturas, ritos e costumes son signos da relación do home coa Divinidade.	I	X		X				X
RE1.4.1	4.1 Investiga e recolle acontecementos da historia onde se aprecia que o feito relixioso foi o motor de cambios para potenciar os dereitos humanos, a convivencia, o progreso e a paz.	A			X			X	X
RE2.1.1	1.1 Identifica e valora expresións recollidas nos libros sapienciais que enriquecen e melloran ás persoas.	A	X			X	X		X
RE2.1.2	1.2 Investiga e contrasta a sabedoría popular con expresións da sabedoría de Israel emitindo un xuízo persoal.	I	X			X		X	X
RE2.1.3	1.3 Propón, dialogando cos seus compañeiros, situacións e comportamentos onde se expresa a riqueza humana que aparece nos textos sapienciais.	I	X				X		X
RE3.1.1	1.1 Busca nos discursos do evanxeo de Xoán frases que expresan a relación de Xesús co Pai e esforzase por comprender o seu significado.	B	X			X			
RE3.1.2	1.2 Identifica e sintetiza os rasgos que Xesús desvela do Pai nos discursos do evanxeo de Xoán.	I	X			X			
RE3.2.1	2.1 Extrapola as dificultades que tivo Xesús na súa vida para obedecer ao Pai con situacións que viven as persoas.	A				X	X		
RE3.3.1	3.1 Localiza e explica a misión apostólica nas expresións de Xesús recollidas nos evanxeos sinópticos.	B	X				X		X
RE3.3.2	3.2 Constrúe un mapa comparativo das accións de Xesús e as da Igrexa.	I		X	X			X	
RE4.1.1	1.1 Coñece e explica con exemplos a razón pola que Confirmación, Orde e Matrimonio están ao servizo da Igrexa.	B	X				X		
RE4.1.2	1.2 Aprende e diferencia os signos e momentos celebrativos da Confirmación, a Orde e o Matrimonio.	B				X			X
RE4.2.1	2.1 Sinala e explica os principais signos pascuais.	B	X			X			X
RE4.2.2	2.2 Crea unha composición onde se exprese a alegría e a paz que experimentaron os discípulos ao encontrarse co Resucitado.	B	X					X	
RE4.3.1	3.1 Selecciona testemuños de cristiáns e xustifica o cambio xerado polo encontro co Resucitado.	I			X		X		X

COMPETENCIAS CLAVE: CL: Competencia
CSC: Competencia social e cívica

CMCT: Competencia matemática ciencia e tecnoloxía
SIEE : Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.

CD: Competencia dixital
CEC: Conciencia e expresións culturais.

AA: Aprender a aprender

3. OBXECTIVOS

Segundo establece a lei orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa, a educación primaria contribuirá a desenvolver nos nenos e nenas as capacidades que lles permitan:

- a) Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, preparárense para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.
- b) Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en sí mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe e espírito emprendedor.
- c) Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais cos que se relacionan.
- d) Coñecer, comprender e respectar as culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres, e a non discriminación de persoas con discapacidade nin por outros motivos.
- e) Coñecer e utilizar de xeito apropiado a lingua galega e a lingua castelá, e desenvolver hábitos de lectura en ambas linguas.
- f) Adquirir en, polo menos, unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolverse en situacións cotiás.
- g) Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser quen de aplicarlos ás

situacións da súa vida cotiá.

- h) Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, as ciencias sociais, a xeografía, a historia e a cultura, con especial atención aos relacionados e vinculados con Galicia.
- i) Iniciarse no uso das tecnoloxías da información e da comunicación, para a aprendizaxe, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciban e elaboren.
- j) Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.
- k) Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o das demais persoas, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.
- l) Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.
- m) Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas e de discriminación por cuestións de diversidade afectivo-sexual.
- n) Fomentar a educación viaria e actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.
- o) Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, salientando as mulleres e os homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galegas.

A materia de relixión contribúe de xeito coherente á consecución destes obxectivos básicos da etapa por medio dos seus contidos procedimentais fundamentais. Isto é: a observación da realidade que leva ás preguntas últimas sobre o sentido, a procura de información, o manexo e a interpretación das fontes bíblicas, a reflexión crítica e a

exposición e argumentación respectuosa das crenzas relixiosas propias e alleas. Asimesmo os contidos de carácter actitudinal da materia de relixión católica permiten coñecer e apreciar os valores e normas básicas de convivencia, desenvolver hábitos de traballo, de esforzo e de responsabilidade no estudo e a confianza en si mesmo para un adecuado desenvolvemento da personalidade. Tamén favorece de xeito directo a adquisición de habilidades para a prevención e resolución pacífica de todo tipo de conflitos e o coñecemento, comprensión e respecto das diferentes culturas e a valoración da propia, así como das diferenzas entre persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres e a non discriminación.

4. CONCRECIÓNS PARA OS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

1º CURSO

Contidos	Criterios da avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
Bloque 1. O sentido relixioso do home		
A creación como agasallo de Deus. O home, obra mestra da creación. A comunicación do home con Deus.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identificar e valorar a creación como acto de amor de Deus ao home. 2. Recoñecer a relación intrínseca que existe entre Deus e o home. 3. Coñecer que a persoa é un ser capaz de falar con Deus. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1 Coñece, respecta e coida a obra creada. 1.2 Expresa con palabras propias o asombro polo que Deus fai. 2.1. Identifica e enumera os coidados que recibe na súa vida como don de Deus. 3.1. Coñece e aprecia a través de modelos bíblicos que o home é capaz de falar con Deus. 3.2. Memoriza e reproduce fórmulas sinxelas de petición e agradecimento. Coñece, respecta e coida a obra creada.
Bloque 2. A revelación: Deus intervén na historia		
Deus acompaña ao home na historia. Deus fala aos homes como amigos.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Recoñecer e apreciar a relación paterno-filial entre Deus e o home. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1 Coñece e valora que Deus fala a Abraham e Moisés para ser o seu amigo. 1.2 Sinala e representa as características da amizade de Deus co home: coidado, protección, acompañamento, colaboración, etc.
Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación.		
Xesús, o fillo de Deus faise home, vive e crece nunha familia. Acontecementos e lugares xeográficos importantes na vida de Xesús. Xesús morreu para a nosa salvación.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Relacionar lugares e acontecementos nos que Deus expresou o seu amor polos homes na vida de Xesús. 2. Coñecer e ordenar os principais momentos da paixón e morte de Xesús. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Nomea e asocia, lugares e acontecementos importantes da vida de Xesús. 2.1. Nomea e secuencia representacións gráficas dos momentos esenciais da paixón, morte e resurrección de Xesús.

Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa.

A Igrexa, familia de Xesús. Espazo e tempo sagrado na Igrexa. O domingo, día adicado ao Señor.	1.Recoñecer que os cristiáns formamos unha familia. 2.Distinguir os espazos e tempos sagrados doutros lugares e tempos. 3.Subliñar os elementos distintivos do domingo como día especial.	1.1.Asocia as características da familia da Igrexa coas da súa familia. 2.1.Expresa o respecto ao templo como lugar sagrado. 3.1.Coñece e expresa o sentido do domingo.
--	---	---

2º CURSO

Contidos	Criterios da avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
Bloque 1. O sentido relixioso do home		
<p>Deus, pai da humanidade, quere a nosa felicidade.</p> <p>Deus crea ao home para ser o seu amigo. O Paraíso como signo de amizade.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identificar na propia vida o desexo de ser feliz. 2. Recoñecer a incapacidade da persoa para alcanzar por si mesma a felicidade. 3. Apreciar a bondade de Deus Pai que creou ao home con este desexo de felicidade. 4. Entender o Paraíso como expresión da amizade de Deus coa humanidade. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Toma conciencia e expresa os momentos e as cousas que lle fan feliz a el e ás persoas da súa contorna. 2.1. Descubre e nomea situacións nas que necesita ás persoas, e sobre todo a Deus, para vivir. 3.1. Valora e agradece que Deus o creara para ser feliz. 4.1. Le e comprende o relato bíblico do Paraíso. 4.2. Identifica e representa gráficamente os dons que Deus fai ao home na creación. 4.3. Expressa, oral e xestualmente, de forma sinxela, a gratitude a Deus pola súa amizade.
Bloque 2. A revelación: Deus intervén na historia		
<p>A Biblia narra o que Deus fixo na historia.</p> <p>Deus actúa na historia. A amizade de Deus cos Patriarcas.</p> <p>Deus propón ao home un camiño de encontro con El.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identificar a acción de Deus na historia en relatos bíblicos. 2. Coñecer e valorar na vida dos Patriarcas os trazos de Deus Pai: protección, coidado e acompañamento. 3. Recoñecer e apreciar que Deus busca sempre a salvación do home. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Coñece, memoriza e reconstrúe relatos bíblicos da acción de Deus na historia. 1.2. Selecciona e representa distintas escenas bíblicas da acción de Deus na historia. 2.1. Asocia expresións e comportamentos dos Patriarcas nos relatos bíblicos a través de recursos interactivos. 2.2. Dramatiza momentos da vida dos Patriarcas onde se exprese a protección, o coidado e o acompañamento de Deus. 3.1. escoita e describe coas súas palabras momentos nos que Deus axuda ao pobo de Israel.

Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación.		
<p>Deus elixe a María para que O seu fillo se faga home.</p> <p>O Advento, espera do cumprimento da promesa de salvación.</p> <p>O Nadal: nacemento do Salvador.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Coñecer e valorar a resposta de María a Deus. 2. Aprender o significado do tempo de Advento. 3. Identificar o significado profundo do Nadal. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Le e expresa, verbal ou gráficamente, o relato da Anunciación. 1.2. Dramatiza a misión dos personaxes que interveñen na Anunciación. 2.1. Identifica os signos de Advento como tempo de espera. 2.2. Recoñece e valora a necesidade da espera como actitude cotiá da vida. 3.1. Coñece o relato do nacemento de Xesús e descubre na actitude e palabras dos personaxes o valor profundo do Nadal.
Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa.		
<p>O Bautismo: incorporación á Igrexa.</p> <p>A unidade eclesial: fillos dun mesmo Pai. Xesucristo santifica o tempo: o ano litúrxico.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Recoñecer o Bautismo como medio para formar parte da Igrexa. 2. Observar e comprender os signos presentes na liturxia bautismal. 3. Tomar conciencia de que o Pai xera a unidade da Igrexa. 4. Coñecer o ano litúrxico e os seus tempos. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Coñece e explica coas súas palabras o sentido do Bautismo. 1.2. Identifica aos pais, padriños, presbíteros, bautizados como pobo xerado por Xesús. 2.1. Asocia os elementos materiais do auga, a luz e o óleo co seu significado sacramental. 3.1. Relaciona a unidade da Igrexa coa unidade dos órganos do seu propio corpo. 3.2. Sinala en diferentes expresións artísticas a representación de Deus como pai de todos. 4.1. Constrúe un calendario onde sitúa os diferentes tempos litúrxicos.

3º CURSO

Contidos	Criterios da avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
Bloque 1. O sentido relixioso do home		
<p>A realidade que nos rodea como don para a nosa felicidade. Respostas do home ao don de Deus. Ruptura do home con Deus: Adán e Eva.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Recoñecer e valorar que os seus pais, amigos e contorna son un don de Deus para a súa felicidade. 2. Tomar conciencia de que as accións persoais achegan ou separan de Deus. 3. Comprender que a elección que fan Adán e Eva é un rexeitamento ao don de Deus. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Lembra e narra experiencias recentes nas que descubriu que a familia, os amigos ou a contorna son un agasallo. 1.2. Enumera, describe e comparte situacións, persoas ou cousas polas que está agradecido. 2.1. Distingue e enumera accións persoais que lle fan feliz ou infeliz. 3.1. Le, identifica e explica coas súas palabras as consecuencias do rexeitamento de Adán e Eva ao don de Deus, descritas no relato bíblico.
Bloque 2. A revelación: Deus intervén na historia		
<p>A vocación de Moisés para liberar ao seu pobo. A Alianza de Deus co pobo de Israel no Sinaí. O coidado de Deus co seu pobo: signos de amizade (a nube, o maná, a auga).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Descubrir a importancia de Moisés para a liberación do pobo de Israel. 2. Recoñecer as consecuencias da Alianza de Deus con Israel. 3. Recoñecer e valorar os signos da amizade de Deus co seu pobo. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Aprende e ordena cronoloxicamente os principais feitos da historia de Moisés. 1.2. Coñece e describe a misión de Moisés no relato bíblico. 2.1. Expresa gráficamente momentos significativos da tarefa de Moisés para liberar ao pobo. 2.2. Coñece o contido da Alianza, identifica as súas implicacións e toma conciencia do sentido que poden ter na vida actual. 3.1. Deseña de xeito ordenado viñetas que recollan os signos da amizade de Deus durante a travesía do seu pobo polo deserto. 3.2. Interésase e agradece os signos do coidado de Deus na súa vida: a saúde, a familia, a escola, os amigos.

Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación.

<p>O Bautismo de Xesús: comezo da misión. A misión de Xesús é facer felices aos homes. O seguimento de Xesús. Diferentes respostas á chamada de Xesús.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Asociar o Bautismo de Xesús co momento no que inicia a súa vida pública. 2. Distinguir como Xesús fai felices aos homes cos seus xestos e accións. 3. Comparar as diferentes respostas dos amigos de Xesús á súa chamada. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Narra os cambios que o Bautismo introduce na vida de Xesús. 2.1. Descubre e suliña, nos relatos de milagres, os xestos e accións de Xesús que fan felices aos homes. 2.2. Respecta e valora o comportamento de Xesús cos pecadores. 3.1. Identifica e comenta algunhas características diferenciais nas respostas das persoas que chama Xesús nos relatos evanxélicos.
--	--	--

Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa.

<p>A Igrexa continuadora da misión de Xesús. Os cristiáns expresan a amizade con Deus no diálogo con El e a través da súa vida. O Nosopai, signo de pertenza á comunidade cristiá.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identificar e valorar as accións da Igrexa que continúan a misión de Xesús. 2. Sinalar a oración como unha forma de expresión da amizade con Deus. 3. Descubrir trazos da amizade con Deus na vida cotiá. 4. Comprender que a oración do Nosopai expresa a pertenza á comunidade eclesial. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Busca testemuños da acción misioneira e caritativa da Igrexa como continuidade da misión de Xesús. 1.2. Crea relatos breves para expresar como a acción misioneira, a caridade e os sacramentos axudan a lograr a felicidade das persoas. 2.1. Compón textos que expresen o diálogo da persoa con Deus. 2.2. Recompila e pon en común cos seus compañeiros oracións que a comunidade cristiá utiliza cotidianamente. 3.1. Observa e descobre na vida dos santos manifestacións da amizade con Deus. 4.1. Explica significativamente a orixe do Nosopai. 4.2. Reconstrúe e dramatiza o contexto no que Xesús entrega a oración do Nosopai aos discípulos.
--	--	---

4º CURSO

Contidos	Criterios da avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliábeis
Bloque 1. O sentido relixioso do home		
A experiencia de pecado nos relatos das relixións antigas. O perdón como necesidade do ser humano.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Descubrir nos relatos das relixións antigas a experiencia do pecado humano. 2. Identificar a necesidade do perdón para ser feliz. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Localiza e describe situacións de pecado descubertas nos relatos das relixións antigas. 1.2. Cualifica o tipo de pecado en situacións da súa contorna e compáraas coas atopadas nos relatos das relixións antigas. 2.1. Recorda e acepta situacións persoais ou sociais que necesitan de perdón.
Bloque 2. A revelación: Deus intervén na historia		
O relato do pecado orixinal: o home quere suplantar a Deus. Deus está sempre disposto ao perdón. Infidelidade á misión encomendada por Deus na historia de David. David sente na súa vida a necesidade de redención. Deus fiel promete un Mesías.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identificar a orixe do pecado nalgúns relatos bíblicos. 2. Coñecer as características do perdón de Deus. 3. Memorizar momentos da historia de David nos que abusa da misión encomendada por Deus. 4. Descubrir e valorar a razón pola que David sente a necesidade de redención. 5. Aprender e recordar historias bíblicas nas que Deus promete o Mesías. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Sitúa no relato as frases que expresan a falta de colaboración na tarefa de Deus e o rexeitamento da amizade con El, e aplícaas a situacións actuais. 1.2. Recorda e narra acontecementos actuais nos que se rexeitou a amizade con Deus. 2.1. Descubre e enumera as características do perdón de Deus nalgúns relatos bíblicos. 3.1. Identifica e describe comportamentos da vida do rei David que se opoñen á vontade de Deus. 4.1. Compara a actitude de David con situacións persoais nas que sentiu a necesidade de ser perdoado. 4.2. Recoñece e expresa artisticamente escenas da historia de David nas que Deus o perdoa. Mostra respecto polas intervencións dos seus compañeiros. 5.1. Reconstrúe e memoriza escenas bíblicas onde Deus fai a promesa do Mesías.

Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación.

O perdón de Deus: accións e parábolas de Xesús. Amizade e preferencia de Xesús polos máis débis e necesitados. Xesús cumpre a vontade do Pai: paixón e morte de Xesús.

1. Comprender o significado dalgunhas parábolas do perdón.
2. Memorizar algunhas das accións onde Xesús concede o perdón.
3. Recoñecer a iniciativa de Xesús polos máis necesitados e os enfermos.
4. Comprender e apreciar que, na súa paixón e morte, Xesús está cumprindo a vontade do Pai.

- 1.1. Analiza, comenta e crea relatos onde actualiza as parábolas do fillo pródigo e do fariseo e o publicano.
- 2.1. Visualiza, en obras de arte, escenas de perdón e explícaas.
- 3.1. Busca, subliña e comenta trazos da preferencia de Xesús polos máis necesitados e os enfermos, nos textos evanxélicos.
- 4.1. Secuencia ordenadamente escenas da Historia da Paixón e identifica as palabras de Xesús que expresan a súa relación co Pai.
- 4.2. Distingue e explica frases do relato da oración do Horto dos Olivos que expresan a obediencia de Xesús ao Pai.

Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa.

O sacramento da Reconciliación. A celebración da Eucaristía. A Cuaresma: tempo penitencial.

1. Explicar que a través do sacramento da Reconciliación Deus concede o perdón.
2. Diferenciar signos e momentos da celebración eucarística.
3. Coñecer trazos da Cuaresma como tempo penitencial

- 1.1. Coñece e explica as condicións para acoller o perdón de Deus.
- 1.2. Describe os pasos da celebración do sacramento do Perdón.
- 2.1. Vincula símbolos, significados e momentos na celebración eucarística.
- 3.1. Investiga e presenta con diversos recursos obras e institucións da Igrexa de carácter penitencial.

5º curso

Contidos	Criterios da avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliábeis
Bloque 1. O sentido relixioso do home		
<p>A persoa humana foi creada cun desexo de ben. O ser humano sente ledicia cando realiza ou recibe o ben.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Recoñecer e estimar que Deus creou a persoa humana con desexo de ben. 2. Esforzarse por identificar que a adhesión ao ben xera felicidade. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Localiza, a través de diversas fontes, biografías que mostran o desexo humano do ben. Comparte cos seus compañeiros os trazos máis significativos. 2.1. Xustifica críticamente as consecuencias que se derivan de facer o ben. 2.2. Propón situacións na historia que manifestan o beneficio de facer o ben.
Bloque 2. A revelación: Deus intervéen na historia		
<p>Deus fai alianza co seu pobo. Deus desexa un pobo santo: os dez mandamentos. A Biblia: estrutura e composición.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Interpretar o significado da Alianza de Deus co pobo. 2. Comprender e respectar as características do pobo que Deus quere contidas no decálogo. 3. Distinguir e memorizar os distintos tipos de libros do Antigo e Novo Testamento. 4. Explicar os diferentes autores e momentos da historia no que se compuxo a Biblia. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Define o termo bíblico de Alianza. 1.2. Explica e sintetiza os trazos característicos da Alianza. 2.1. Clasifica e é consciente do contido do decálogo. 2.2. Describe experiencias da súa vida relacionadas cos mandamentos. 3.1. Nomea e clasifica os grupos de libros no Antigo e Novo Testamento. 4.1. Confecciona materiais para situar cronoloxicamente os principais libros da Biblia.
Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación.		

<p>O encontro con Xesús desvela á persoa a súa verdadeira identidade. Os signos do reino: os milagres. A resurrección: cumprimento do plan salvífico de Deus.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Recoñecer en relatos evanxélicos o cambio que xera o encontro con Xesús. 2. Coñecer e Interpretar o significado dos milagres de Xesús como acción de Deus. 3. Comprender que Deus rescata a Xesús da morte. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Interpreta e aprecia o cambio que orixinou o encontro con Xesús nalgúns dos personaxes que aparecen nos evanxeos. 2.1. Selecciona, xustifica a elección e explica por escrito o significado dalgúns milagres. 2.2. Dramatiza con respecto algúns milagres narrados nos evanxeos. 3.1. Extrapola as afirmacións das testemuñas recollidas nos primeiros capítulos dos Feitos dos Apóstoles onde se recoñece que a resurrección é acción de Deus. 3.2. Reconstrúe utilizando as TIC os encontros co Resucitado que describen os relatos evanxélicos. 3.3. Busca e explica signos e xestos da comunidade cristiá onde se manifesta a presenza de Xesús hoxe.
<p>Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa.</p>		
<p>A Igrexa: ministerios e servizos. A Eucaristía, renovación do sacrificio de Xesús na cruz.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Coñecer e respectar a composición da Igrexa. 2. Identificar o vínculo que existe entre a Última Cea e a paixón, morte e resurrección de Cristo. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Identifica e describe os trazos e función dos diferentes membros da comunidade eclesial. 2.1. Explica e valora o significado das palabras de Xesús na Última Cea. 2.2. Asocia a celebración da Eucaristía coas palabras e os xestos de Xesús na Última Cea.

6º CURSO

Contidos	Criterios da avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
Bloque 1. O sentido relixioso do home		
<p>A incapacidade do ser humano para ser feliz reclama a salvación.</p> <p>A plenitude do ser humano está na relación con Deus.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Avaliar circunstancias que manifestan a imposibilidade da natureza humana para alcanzar a plenitude. 2. Recoñecer e aceptar a necesidade dun Salvador para ser feliz. 3. Interpretar signos, en distintas culturas, que evidencian que a plenitude humana alcánzase na relación con Deus. 4. Recoñecer que a relación con Deus fai á persoa máis humana. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Identifica e xuzga situacións nas que recoñece a imposibilidade de ser feliz. 2.1. Busca, compara e comenta distintas expresións do desexo humano de salvación na literatura e música actuais. 3.1. Descubre e explica por que os enterramentos, pinturas, ritos e costumes son signos da relación do home coa Divinidade. 4.1. Investiga e recolle acontecementos da historia onde se aprecia que o feito relixioso foi o motor de cambio para potencia os dereitos humanos, a convivencia, o progreso e a paz.
Bloque 2. A revelación: Deus intervén na historia		
<p>O pobo de Israel como depositario da sabiduría de Deus.</p> <p>Os libros Sapienciais enriquecen á humanidade.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Descubrir e apreciar a riqueza dos textos sapienciais na historia. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Identifica e valora expresións recollidas nos libros sapienciais que enriquecen e melloran á persoa. 1.2. Investiga e contrasta a sabiduría popular con expresións da sabiduría de Israel emitindo un xuízo persoal. 1.3. Propón, dialogando cos seus compañeiros, situacións e comportamentos onde se expresa a riqueza humana que aparece nos textos sapienciais.
Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación.		

<p>Xesucristo, desvela ao Pai. As tentacións de Xesús: obstáculo ao cumprimento do plan de Deus. Xesús envía aos discípulos para continuar coa súa misión salvífica.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Distinguir que a través de Xesús atopamos a Deus. 2. Esforzarse por comprender que Xesús ten que vencer obstáculos externos para realizar a vontade de Deus. 3. Comprender que a misión de Xesús continua na Igrexa. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Busca nos discursos do evanxeo de Xoan frases que expresan a relación de Xesús co Pai e esfórzase por comprender o seu significado. 1.2. Identifica e sintetiza os trasgos que Xesús desvela do Pai nos discursos do evanxeo de Xoan. 2.1. Extrapola as dificultades que tivo Xesús na súa vida para obedecer ó Pai con situacións que viven os seres humanos. 3.1. Localiza e explica a misión apostólica nas expresións de Xesús recollidas nos evanxeos sinópticos. 3.2. Constrúe un mapa comparativo das accións de Xesús e as da Igrexa.
<p>Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa.</p>		
<p>Os sacramentos ao servizo da misión da Igrexa: Confirmación, Orden e Matrimonio. A Pascua, tempo de resurrección. Os froitos da resurrección de Xesús: a alegría e a paz. Os cristiáns, testemuñas da resurrección.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diferenciar a aportación dos sacramentos de servizo a misión da Igrexa. 2. Identificar os trazos do tempo litúrxico da Pascua. 3. Recoñecer e valorar o cambio de vida xerado polo encontro co Resucitado. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Coñece e explica con exemplos a razón pola que Confirmación, Orden e Matrimonio están ao servizo da Igrexa. 1.2. Aprende e diferenza os signos e momentos celebrativos da Confirmación, a Orden e o Matrimonio. 2.1. Extrapola e explica os principais signos pascuais. 2.2. Crea unha composición onde se exprese a ledicia e a paz que experimentaron os discípulos ao atoparse co Resucitado. 3.1. Selecciona testemuñas de cristiáns e xustifica o cambio xerado polo encontro co Resucitado.

4.1. TEMPORALIZACIÓN

A materia está estruturada en catro bloques común aos diferentes cursos da etapa. A temporalización será igualmente común:

Bloque 1: Inicio de curso - primeira quincena de novembro.

Bloque 2: Segunda quincena de novembro – xaneiro.

Bloque 3: Febreiro - primeira quincena de abril.

Bloque 4: Segunda quincena de abril - fin de curso.

4.2. GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA

Alcanzarase unha cualificación positiva en cada unha das avaliacións e na final, si o alumno ou alumna consegue superar os criterios de avaliación e mínimos esixibles. Estes mínimos serán:

1º de EP

- o Descubrir que Deus é Pai e cóidanos
- o Apreciar o amor de Deus ao home e á súa creación.
- o Recoñecer que a Igrexa é a familia dos fillos de Deus.

2º de EP

- o Coñecer a figura de María como nai de Xesús.
- o Coñecer o relato do nacemento de Xesús.
- o Identificar o sacramento do Bautismo.

3º de EP

- o Comprender a importancia de Moisés para o pobo de Israel.
- o Valorar a misión da Igrexa como continuadora da misión de Xesús.
- o Identificar o Nosopai como a oración dos cristiáns.

4º de EP

- o Coñecer a figura do rei David.
- o Comprender algunha parábola do perdón.
- o Identificar o sacramento da Reconciliación e a Eucaristía.

5º de EP

- o Coñecer a estrutura da Biblia.
- o Descubrir a importancia do Decálogo.
- o Valorar a resurrección de Xesús.

6º de EP

- o Valorar a plenitude aportada pola relación con Deus.
- o Recoñecer aos discípulos como continuadores da misión de Xesús.
- o Identificar os sacramentos de servizo: Confirmación, Orde e Matrimonio.

4.3. PROCEDIMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Aplicarase o principio de avaliación continua, fundamentado no seguimento do proceso de ensino-aprendizaxe. Os pasos serán:

- Avaliación inicial: A súa finalidade é coñecer os preconceptos que os alumnos e alumnas posúen da temática a tratar. Efectuarase unha serie de preguntas relacionadas con cada unidade temática de maneira que nos permita establecer o punto do que partir.
- Avaliación formativa: En cada unha das tres avaliacións procederase a controlar o grado de consecución dos estándares, criterios de avaliación e mínimos establecidos.
- Avaliación sumativa: Indicaranos o nivel de aprendizaxe alcanzado polo alumnado en relación coas capacidades indicadas nos estándares establecidos.

Os procedementos e instrumentos que se utilizarán son:

- A observación sistemática do traballo do alumno ou alumna: a súa atención, o seu esforzó, o fomento dun bo clima de aula, a participación activa nas actividades, a exposición de dúbidas, a resolución de exercicios, etc. (40%)
- A implicación nos traballos realizados no libro, caderno, no ordenador, nas actividades impresas, así como en cada un dos proxectos de investigación realizados. (40%)
- Probas orais e escritas. (20%).

Restaráselle 0,2 puntos cada vez que o alumno ou alumna non mostre unha actitude axeitada (cara á aula, cara o material e cara os demais compañeiros) ou cada vez que incumpra as normas de aula e de traballo propostas.

A periodicidade da análise da información extraída destes instrumentos permitirá profundar ou repasar, así como detectar as posibles dificultades de aprendizaxe. Alcanzarase unha cualificación positiva en cada unha das avaliacións e na final, si o alumno ou alumna consegue superar os criterios de avaliación e mínimos esixibles.

Estas diferentes concrecións quedan explicitadas nas táboas que aparecen a continuación.

1º CURSO					
Estándares de aprendizaxe	1ªAv	2ªAv	3ªAv	Procedementos e instrumentos de avaliación	Mínimos
<i>Bloque 1: O sentido relixioso do home</i>					
1.1 Coñece, respecta e coida a obra creada.	x			Proba escrita	Igual
1.2 Expresa con palabras propias o asombro polo que Deus fai.	x			Rúbrica	Expresao oralmente

2.1 Identifica e enumera os coidados que recibe na súa vida como don de Deus.	x			Observación	Identifica a Deus como Pai
3.1 Coñece e aprecia a través de modelos bíblicos que o home é capaz de falar con Deus.	x			Análise de traballo na libreta, libro...	Coñece algún personaxe
3.2 Memoriza e reproduce fórmulas sinxelas de petición e agradecemento.	x			Observación	Recoñece unha oración
Bloque 2. A revelación: Deus intervén na historia.					
1.1 Coñece e valora que Deus fala a Abraham e Moisés para ser o seu amigo.	x	x		Análise de traballo na libreta, libro...	Identifica a Abraham e Moisés
1.2 Sinala e representa as características da amizade de Deus co home: coidado, protección, acompañamento, colaboración, etc.	x	x		Observación	Recoñece o amor de Deus
Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da historia da salvación.					
1.1 Nomea e asocia, lugares e acontecementos importantes da vida de Xesús.		x	x	Análise de traballo na libreta, libro...	Belén, Nazaret, Xerusalén
2.1 Nomea e secuencia representacións gráficas dos momentos esenciais da paixón, morte e resurrección de Xesús.		x	x	Observación	Identifica a crucifixión
Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa.					
1.1 Asocia as características da familia da Igrexa coas da súa familia.			x	Análise de traballo na libreta, libro...	Diferencia igrexa/Igrexa
2.1 Expresa o respecto ao templo como lugar sagrado.			x	Observación	Identifica unha igrexa
3.1 Coñece e expresa o sentido do domingo.			x	Análise de traballo na libreta, libro...	Domingo=festivo

2º CURSO					
Estándares de aprendizaxe	1ªAv	2ª Av	3ªAv	Procedementos e instrumentos de avaliación	Mínimos
Bloque 1: O sentido relixioso do home					
1.1. Toma conciencia e expresa os momentos e as cousas que lle fan feliz a el e ás persoas da súa contorna.	x			Observación	Identifica momentos alegres
2.1 Descubre e nomea situacións nas que necesita ás persoas, e sobre todo a Deus, para vivir.	x			Observación	Valora ás outras persoas
3.1 Valora e agradece que Deus creouno para ser feliz.	x			Observación	Valora o amor de Deus
4.1 Le e comprende o relato bíblico do Paraíso.	x			Análise de traballo na libreta, libro...	Coñece o relato
4.2 Identifica e representa gráficamente os dons que Deus fai ao home na creación.	x			Análise de traballo na libreta, libro...	Identifica estes dones
4.3 Expressa, oral e xestualmente, de forma sinxela, a gratitude a Deus pola súa amizade.	x			Observación	Sabe dar as grazas
Bloque 2. A revelación: Deus intervéñ na historia.					
1.1 Coñece, memoriza e reconstrúe relatos bíblicos da acción de Deus na historia.	x	x		Observación	Coñece algún relato
1.2.. Selecciona e representa distintas escenas bíblicas da acción de Deus na historia.	x	x		Análise de traballo na libreta, libro...	Sabe representar algunha
2.1. Asocia expresións e comportamentos dos Patriarcas nos relatos bíblicos a través de recursos interactivos.	x	x		Observación	Manexa os recursos TIC
2.2 Dramatiza momentos da vida dos Patriarcas onde se exprese a protección, o coidado e o acompañamento de Deus.	x	x		Rúbrica	Participa en dramatizacións
3.1 Escoita e describe coas súas palabras momentos nos que Deus axuda ao pobo de Israel.	x	x		Rúbrica	Reproduce historias
Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da historia da salvación.					
1.1 Le e expresa, verbal ou gráficamente, o relato da Anunciación.		x	x	Proba escrita	Igual
1.2 Dramatiza a misión dos personaxes que interveñen na Anunciación.		x	x	Rúbrica	Participa en dramatizacións

2.1 Identifica os signos de Advento como tempo de espera.		x	x	Observación	Advento Nadal
2.2 Recoñece e valora a necesidade da espera como actitude cotiá da vida.		x	x		Sabe esperar
3.1 Coñece o relato do nacemento de Xesús e descobre na actitude e palabras dos personaxes o valor profundo do Nadal.		x	x	Proba escrita	Igual
Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa.					
1.1 Coñece e explica coas súas palabras o sentido do Bautismo.			x	Proba escrita	Igual
1.2. Identifica aos pais, padriños, presbíteros, bautizados como pobo xerado por Xesús.			x	Análise de traballo na libreta, libro...	Recoñece os personaxes
2.1 Asocia os elementos materiais do auga, a luz e o óleo co seu significado sacramental.			x	Análise de traballo na libreta, libro...	Recoñece os elementos
3.1 Relaciona a unidade da Igrexa coa unidade dos órganos do seu propio corpo.			x	Observación	Comprende a imaxe
3.2. Sinala en diferentes expresións artísticas a representación de Deus como pai de todos.			x	Observación	Recoñece a Deus Pai
4.1 Constrúe un calendario onde sitúa os diferentes tempos litúrxicos.			x	Observación	Identifica o calendario

3º CURSO					
Estándares de aprendizaxe	1ªAv	2ª Av	3ªAv	Procedementos e instrumentos de avaliación	Mínimos
Bloque 1: O sentido relixioso do home					
1.1 Recorda e narra experiencias recentes nas que descubriu que a familia, os amigos ou a contorna son un agasallo.	x			Observación	Valora a amizade
1.2. Enumera, describe e comparte situacións, persoas ou cousas polas que está agradecido.	x			Análise de traballo na libreta, libro...	Enumera persoas queridas
2.1 Distingue e enumera accións persoais que lle fan feliz ou infeliz.	x			Observación	Recoñece momentos felices

3.1 Le, identifica e explica coas súas palabras as consecuencias do rexeitamento de Adán e Eva ao don de Deus, descritas no relato bíblico.	x			Análise de traballo na libreta, libro...	Coñece o relato
Bloque 2. A revelación: Deus intervén na historia.					
1.1 Aprende e ordena cronoloxicamente os principais feitos da historia de Moisés.	x	x		Proba escrita	Igual
1.2 Coñece e describe a misión de Moisés no relato bíblico.	x	x		Proba escrita	Igual
2.1. Expresa gráficamente momentos significativos da tarefa de Moisés para liberar ao pobo.	x	x		Proba escrita	Igual
2.2 Coñece o contido da Alianza, identifica as súas implicacións e toma conciencia do sentido que poden ter na vida actual.	x	x		Análise de traballo na libreta, libro...	Coñece a Alianza
3.1 Deseña de xeito ordenado viñetas que recollan os signos da amizade de Deus durante a travesía do seu pobo polo deserto.	x	x		Rúbrica	Exprésase graficamente
3.2 Interésase e agradece os signos do coidado de Deus na súa vida: a saúde, a familia, a escola, os amigos.	x	x		Observación	Sabe agradecer
Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da historia da salvación.					
1.1 Narra os cambios que o Bautismo introduce na vida de Xesús.		x	x	Análise de traballo na libreta, libro...	Coñece o sacramento
2.1 Descubre e subliña, nos relatos de milagres, os xestos e accións de Xesús que fan felices aos homes.		x	x	Análise de traballo na libreta, libro...	Identifica algún milagre
2.2 Respecta e valora o comportamento de Xesús cos pecadores.		x	x	Observación	Valora o perdón
3.1 Identifica e comenta algunhas características diferenciais nas respostas das persoas que chama Xesús nos relatos evanxélicos.		x	x	Análise de traballo na libreta, libro...	Identifica algún discípulo
Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa.					
1.1. Busca testemuños da acción misionera e caritativa da Igrexa como continuidade da misión de Xesús.			x	Proba escrita	Igual
1.2 Crea relatos breves para expresar como a acción misionera, a caridade e os sacramentos axudan a lograr a felicidade das persoas.			x	Rúbrica	Fai relatos breves

2.1 Compón textos que expresen o diálogo da persoa con Deus.			x	Análise de traballo na libreta, libro...	Crea oracións breves
2.2 Recompila e pon en común cos seus compañeiros oracións que a comunidade cristiá utiliza cotidianamente.			x	Análise de traballo na libreta, libro...	Sabe o Nosopai
3.1 Observa e descobre na vida dos santos manifestacións da amizade con Deus.			x	Análise de traballo na libreta, libro...	Coñece algún santo
4.1 Explica significativamente a orixe do Nosopai.			x	Proba escrita	Igual
4.2 Reconstrúe e dramatiza o contexto no que Xesús entrega a oración do Nosopai aos discípulos.			x	Rúbrica	Participa en dramatizacións

4º CURSO					
Estándares de aprendizaxe	1ªAv	2ª Av	3ªAv	Procedementos e instrumentos de avaliación	Mínimos
Bloque 1: O sentido relixioso do home					
1.1 Localiza e describe situacións de pecado descubertas nos relatos das relixións antigas.	x			Análise de traballo na libreta, libro...	Identifica o mal moral
1.2 Cualifica o tipo de pecado en situacións da súa contorna e compáraas coas atopadas nos relatos das relixións antigas.	x			Observación	Recoñece o pecado
2.1 Recorda e acepta situacións persoais ou sociais que necesitan de perdón.	x			Observación	Valora o perdón
Bloque 2. A revelación: Deus intervén na historia.					
1.1 Sitúa no relato as frases que expresan a falta de colaboración na tarefa de Deus e o rexeitamento da amizade con El, e aplícaas a situacións actuais.	x	x		Observación	Actualiza o relato
1.2 Recorda e narra acontecementos actuais nos que se rexeitou a amizade con Deus.	x	x		Análise de traballo na libreta, libro...	Valora a amizade con Deus
2.1 Descobre e enumera as características do perdón de Deus nalgúns relatos bíblicos.	x	x		Análise de traballo na libreta, libro...	Coñece parábolas do perdón

3.1 Identifica e describe comportamentos da vida do rei David que se opoñen á vontade de Deus.	x	x		Proba escrita	Igual
4.1 Compara a actitude de David con situacións persoais nas que sentiu a necesidade de ser perdoado.	x	x		Observación	Reflexiona sobre sí
4.2 Recoñece e expresa artisticamente escenas da historia de David nas que Deus o perdoa. Mostra respecto polas intervencións dos seus compañeiros.	x	x		Rúbrica	Exprésase gráficamente
5.1 Reconstrúe e memoriza escenas bíblicas onde Deus fai a promesa do Mesías.	x	x		Observación	Le algunha pasaxe
Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da historia da salvación.					
1.1 Analiza, comenta e crea relatos onde actualiza as parábolas do fillo pródigo e do fariseo e o publicano.		x	x	Análise de traballo na libreta, libro...	A parábola do fillo pródigo
2.1 Visualiza, en obras de arte, escenas de perdón e explícaas.		x	x	Observación	Identifica algunha obra
3.1 Busca, subliña e comenta trazos da preferencia de Xesús polos máis necesitados e os enfermos, nos textos evanxélicos.		x	x	Análise de traballo na libreta, libro...	Coñece algunha pasaxe
4.1 Secuencia ordenadamente escenas da Historia da Paixón e identifica as palabras de Xesús que expresan a súa relación co Pai.		x	x	Análise de traballo na libreta, libro...	Coñece a Paixón
4.2 Distingue e explica frases do relato da oración do Horto dos Olivos que expresan a obediencia de Xesús ao Pai.		x	x	Análise de traballo na libreta, libro...	Coñece este episodio
Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa.					
1.1 Coñece e explica as condicións para acoller o perdón de Deus.			x	Observación	Sinte arrepentimento
1.2 Describe os pasos da celebración do sacramento do Perdón.			x	Proba escrita	Igual
2.1. Vincula símbolos, significados e momentos na celebración eucarística.			x	Proba escrita	Igual
3.1 Investiga e presenta con diversos recursos obras e institucións da Igrexa de carácter penitencial.			x	Rúbrica	Investiga

5º CURSO					
Estándares de aprendizaxe	1ªAv	2ª Av	3ªAv	Procedementos e instrumentos de avaliación	Mínimos
Bloque 1: O sentido relixioso do home					
1.1 Localiza, a través de diversas fontes, biografías que mostran o desexo human do ben. Comparte co seus compañeros os trazos máis significativos	x			Observación	Recoñece a Noé
2.1. Xustifica críticamente as consecuencias que se derivan de facer o ben.	x			Análise de traballo na libreta, libro...	Coñece o relato
2.2 Propón situacións na historia que manifestan o beneficio de facer o ben.	x			Análise de traballo na libreta, libro...	Actualiza o contido
Bloque 2. A revelación: Deus intervén na historia.					
1.1 Define o término bíblico de Alianza.	x	x		Observación	Coñece a Alianza
1.2. Explica e sintetiza os trazos característicos da Alianza.	x	x		Análise de traballo na libreta, libro...	Sabe explicala
2.1 Clasifica e é consciente do contido do decálogo.	x	x		Proba escrita	Igual
2.2. Describe experiencias da súa vida relacionadas cos mandamentos.	x	x		Proba escrita	Igual
3.1 Nomea e clasifica os grupos de libros no Antigo e Novo Testamento.	x	x		Proba escrita	Igual
4.1 Confecciona materiais para situar cronoloxicamente os principais libros da Biblia.	x	x		Análise de traballo na libreta, libro...	Sabe das súas diferencias
Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da historia da salvación.					
1.1 Interpreta e aprecia o cambio que orixinou o encontro con Xesús nalgúns dos personaxes que aparecen nos evanxeos.		x	x	Análise de traballo na libreta, libro...	Coñece a Mateo

2.1 Selecciona, xustifica a elección e explica por escrito o significado dalgúns milagres.		x	x	Análise de traballo na libreta, libro...	A multiplicación dos pans e os peixes
2.2 Dramatiza con respecto algúns milagres narrados nos evanxeos.		x	x	Rúbrica	Participa en dramatizacións
3.1. Extrapola as afirmación das testemuñas recollidas nos primeiros capítulos dos Feitos dos Apóstoles onde se recoñece que a resurrección é acción de Deus.		x	x	Análise de traballo na libreta, libro...	Identifica a resurrección
3.2. Reconstrúe utilizando as TIC os encontros co Resucitado que describen os relatos evanxélicos		x	x	Observación	Utiliza as TIC
3.3 Busca e explica signos e xestos da Comunidade cristiá onde se manifesta a presenza de Xesús hoxe.		x	x	Análise de traballo na libreta, libro...	Identifica á Igrexa
Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa.					
1.1 Identifica e describe os trazos e funcións dos diferentes membros da comunidade eclesial.			x	Análise de traballo na libreta, libro...	Recoñece aos sacerdotes
2.1 Explica e valora o significado das palabras de Xesús na Última Cea.			x	Análise de traballo na libreta, libro...	Coñece o relato
2.2 Asocia a celebración da Eucaristía coas palabras e os xestos de Xesús na Última Cea.			x	Análise de traballo na libreta, libro...	Coñece a institución da Eucaristía

6º CURSO					
Estándares de aprendizaxe	1ªAv	2ª Av	3ªAv	Procedementos e instrumentos de avaliación	Mínimos
Bloque 1: O sentido relixioso do home					
1.1 Identifica e xuzga situacións nas que recoñece a imposibilidade de ser feliz.	x			Análise de traballo na libreta, libro...	Diferenza ben/mal

2.1 Busca, compara e comenta distintas expresións do desexo humano de salvación na literatura e música actuais	x			Rúbrica	Participa en audicións con interese
3.1 Descubre e explica por qué os enterramentos, pinturas, ritos e costumes son signos da relación do home coa Divinidade.	x			Análise de traballo na libreta, libro...	Recoñece diferentes ritos funerarios
4.1 Investiga e recolle acontecementos da historia onde se aprecia que o feito relixioso foi o motor de cambio para potencia os dereitos humanos, á convivencia, ó progreso e á paz.	x			Proba escrita	Igual
Bloque 2. A revelación: Deus intervén na historia.					
1.1. Identifica e valora expresións recollidas nos libros sapienciais que enriquecen e melloran á persoa.	x	x		Análise de traballo na libreta, libro...	Le os libros sapienciais
1.2 Investiga e contrasta a sabiduría popular con expresións da sabiduría de Israel emitindo un xuízo persoal.	x	x		Análise de traballo na libreta, libro...	Coñece expresións relixiosas no refraneiro popular
1.3 Propón, dialogando cos seus compañeiros, situacións e comportamentos onde se expresa a riqueza humana que aparece nos textos sapienciais.	x	x		Análise de traballo na libreta, libro...	Actualiza a sabedoría bíblica
Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da historia da salvación.					
1.1 Busca nos discursos do evanxeo de Xoan frases que expresan a relación de Xesús co Pai e esfórzase por comprender o seu significado.		x	x	Proba escrita	Igual
1.2 Identifica e sintetiza os rasgos que Xesús desvela do Pai nos discursos do evanxeo de Xoan.		x	x	Proba escrita	Igual
2.1 Extrapola as dificultades que tivo Xesús na súa vida para obedecer ó Pai con situacións que viven os seres humanos.		x	x	Análise de traballo na libreta, libro...	Actualiza a mensaxe de Xesús
3.1 Localiza e explica a misión apostólica nas expresións de Xesús recollidas nos evanxeos sinópticos.		x	x	Proba escrita	Igual

3.2 Constrúe un mapa comparativo das accións de Xesús e as da Igrexa.		x	x	Análise de traballo na libreta, libro...	Entende a misión da Igrexa
Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa.					
1.2 Aprende e diferencia os signos e momentos celebrativos da Confirmación, a Orde e o Matrimonio			x	Proba escrita	Igual
2.1 Extrapola e explica os principais signos pasuais.			x	Análise de traballo na libreta, libro...	Entende o significado do cirio pasual
2.2 Crea unha composición onde se exprese a ledicia e a paz que experimentaron os discípulos ao atoparse co Resucitado.			x	Rúbrica	Exprésase graficamente
3.1 Selecciona testemuños de cristiáns e Xustifica o cambio xerado polo encontro co Resucitado.			x	Proba escrita	Igual

5. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRE A MATERIA

Traballar de xeito competencial na aula supón un cambio metodolóxico importante: o docente pasa a ser un xestor de coñecemento dos alumnos e o alumnado adquire un maior grao de protagonismo. En concreto na área de Relixión Católica: os alumnos e alumnas deben comprender a mensaxe cristiá, a cal fundamenta e motiva os valores e as actitudes básicas e favorece os hábitos de comportamento. Con todo, preténdese que o alumnado adquiera as competencias adecuadas á súa idade e ao tempo de cada etapa.

Non pode existir unha formación integral e, polo tanto, unha educación de calidade se non se desenvolven todas as capacidades inherentes

ao ser humano, entre as cales se atopa constitutivamente a capacidade transcendente; por iso, debemos ter en conta que cada alumno parte dunhas fortalezas individuais que serán base para construír a súa identidade e a dos outros.

Cada unha das fortalezas individuais do alumnado axudaranos a definir a predominancia de cada unha das súas intelixencias, polo que as tarefas que se realicen estarán pensadas desde a teoría das intelixencias múltiples como posibilidade para que todo o alumnado chegue a adquirir todos aqueles aspectos que necesitan para poder desenvolver unha aprendizaxe permanente ao longo da vida.

Nesta área, os alumnos iníciáanse no desenvolvemento da busca do sentido último da vida enraizada no máis profundo do ser; o alumno vai descubrindo nos símbolos e signos do seu contorno, no progreso e na humanización do propio ser humano, na linguaxe narrativa da Biblia, nos modelos cristiáns de identificación, e de forma máis concreta, na persoa de Xesucristo e a súa presenza na comunidade cristiá. Por todo iso, deberán manexar diferentes destrezas que impliquen o traballo en grupo colaborador como unha forma de vivenciar e experimentar todo o que fai referencia ao sentido da vida, á dimensión crente vivida desde un sentido comunitario.

Os contidos da área de Relixión Católica están organizados arredor duns conceptos fundamentais vinculados a contexto real; será importante traballar a parte competencial de forma que o coñecemento se transforme en acción, en experiencia, en vivencia, e aplícalo na medida do posible a contextos próximos aos alumnos.

En resumo, a materia de Relixión Católica utilizará unha metodoloxía que respectará como principios básicos:

- O recoñecemento do novo rol do docente.
- A adaptación ao ámbito emocional e cognitivo dos estudantes respectando o desenvolvemento psicoevolutivo propio de cada etapa.
- O respecto polos ritmos e estilos de aprendizaxe de cada alumno/a.

- A consideración da dimensión humanista.
- O respecto pola curiosidade e inquietudes dos nenos e nenas.
- O seguimento dos criterios de avaliación educativa.
- O desenvolvemento da aprendizaxe cooperativa.
- A utilización educativa de recursos tecnolóxicos.

6. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

Serán utilizados como material básico para a Educación Primaria libros de texto de Relixión e Moral Católica editados por diferentes editoriais, todos eles axustados ao currículo da área, establecido pola Conferencia Episcopal Española o 24 de febreiro de 2015.

Manexaranse na aula outros materiais, tanto textuais como audiovisuais ou informáticos, proporcionados por ONGs como Manos Unidas, Entreculturas ou Intermón- Oxfam, entre outras, especialmente elaborados para os cursos da Educación Primaria, e que están deseñados especificamente para traballar os contidos transversais e a educación en valores (non violencia, interculturalidade, ecoloxía, etc.).

Por outra banda, o texto de referencia por excelencia nas clases de Relixión e Moral Católica é a Biblia, onde está contida a Palabra de Deus revelada e pilar fundamental da fe cristiá. Dada a idade dos rapaces, unhas veces será utilizada na súa versión habitual e, noutras ocasións, utilizaremos adaptacións infantís.

Tamén servirán de apoio todos aqueles materiais relacionados coa materia, como poden ser: películas de vídeo, DVD, power-point, diapositivas, transparencias, recursos interactivos, etc.

Outro recurso de apoio serán os diferentes tipos de xogos, dominós, crebacabezas, materiais de expresión plástica..., que achegan os contidos aos nenos de maneira atractiva e o mesmo tempo significativa.

Ademais, contamos con diversos blogs, entre eles o de “A Roda Multicolor”, para potenciar a competencia dixital dos nenos e nenas. Tamén pertencemos á microrrede *Colesamigos*, na que varios coles da zona traballan cooperativamente na materia de Relixión.

7. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE E Á INCLUSIÓN

A variedade de grupos e de alumnos requirirá intervencións concretas e a elaboración duns materiais específicos segundo os casos.

Nos materiais editados tívose en conta esta circunstancia de diversidade e bríndanse múltiples posibilidades de traballo capaces de atender a colectivos de diversa índole. Non obstante, é o profesor, no contexto concreto da súa clase, o que debe detectar, despois da avaliación inicial, as características do funcionamento dos grupos, identificar fortalezas e problemáticas e, en consecuencia, planificar estratexias, metodoloxías, xestión de aula, etc., así como seleccionar que contidos deben ser traballados e cales non, e a maneira de facelo, en función das características individuais de cada alumno.

Nas unidades didácticas inclúense contidos para aqueles alumnos que poden ampliar o desenvolvemento das súas capacidades. Tamén se teñen en conta os alumnos con dificultades para realizar todo o desenvolvemento do proceso. Pensando nestes, ofrécense sínteses moi breves e actividades sinxelas que facilitan o desenvolvemento axeitado.

En cada unidade didáctica poderán seguirse indicacións específicas para o tratamento da diversidade e proporanse exercicios de reforzo e de ampliación.

8. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Aparte das diferentes actividades que se propoñen nos libros de texto intentaremos levar a cabo, dentro das posibilidades circunstanciais concretas, outras que contribúan a conseguir os obxectivos que se teñen previstos:

- Posibles visitas a diferentes lugares que sexan pontes entre a vida cotiá e as manifestacións artísticas de índole relixiosa: museos, catedrais, igrexas...
- Toma de contacto con algunha ONG para posibilitar que o alumnado coñeza a importante labor que están a realizar e acordar neles a conciencia do necesario que é a día de hoxe o traballo social voluntario para intentar cambiar o mundo.
- Uso de medios de comunicación social que axudan a establecer un nexos maior de unión coa sociedade onde están inmersos os rapaces/as.
- Uso de audiovisuais e medios dixitais como material complementario na aula.
- Realización de Proxectos, que fomentan o traballo en equipo, aprender a desenvolverse en grupo, compartir non só coñecementos senón tamén o seu tempo e os seus materiais, impulsan a investigación, o aprender a aprender, o tratamento de información e a reflexión crítica.
- Lecturas complementarias que sirvan de cimentación para o estudiao na aula.

Para o presente curso académico 2021-2022 non se programan actividades extraescolares específicas para a área de Relixión e Moral Católica na etapa de Educación Primaria; mais colaboraremos e participaremos de maneira activa e dentro das posibilidades concretas en todas aquelas que sexan propostas pola comisión de actividades extraescolares do centro.

9. CONCRECIÓN DO PLAN DE CONVIVENCIA

A escola é un lugar privilexiado de convivencia. É un espazo de crecemento, de encontro, de aprendizaxe, de experiencias compartidas, de recoñecemento dos outros e

de descubrimento do mundo. Podemos atopar nela as situacións conflitivas da sociedade, pero tamén as posibilidades de superación e integración que favorecen os ambientes educativos. Son estes últimos aspectos os que imos potenciar, porque a escola é, sen dúbida algunha, un taller insuperable para aprender a convivir.

Buscaremos que os nenos e as nenas medren, aprendan e maduren xuntos, nun ambiente educativo de auténtica convivencia, para facer deles cidadáns capaces de asumir as diferencias, respectar aos outros, dialogar e convivir. O obxectivo primordial será crear un clima de respecto e harmonía, que sexa facilitador do traballo escolar, onde todos e se sintan seguros e respectados.

Partindo desta base, tenderemos a proxectar no alumnado valores cristiáns e humanos de respecto, non violencia, xustiza, solidariedade, tolerancia e democracia.

10. CONCRECIÓN DO PLAN TIC

No marco do plan global de centro sobre as tecnoloxías da información e da comunicación, integrar as TIC no proceso educativo é unha aposta ineludible. Por iso, xunto coas formas tradicionais de aprendizaxe, serán incorporados na práctica da aula materiais interactivos que complementen aos anteriores.

Nesta etapa de Educación Primaria o achegamento as tecnoloxías da información e da comunicación terá como obxectivos:

En 1º e 2º, o manexo de programas adaptados ao nivel.

En 3º e 4º, a creación de ficheiros (imaxes, textos, etc.) e o arquivo mediante carpetas ficheiros.

En 5º e 6º traballo co programa Edixgal e inicio no manexo de internet, do blogue e do correo electrónico.

11. ENSINO NON PRESENCIAL

Chegado o caso as tarefas a realizar polo alumnado determinaranse preferentemente a

través da aula virtual do centro garantindo a adquisición das aprendizaxes básicas e a avaliación continua.

Para a comunicación cos alumnos e as familias utilizaranse preferentemente as plataformas e medios telemáticos corporativos e mais concretamente o correo electrónico.

12. TEMAS TRANSVERSAIS

O sistema educativo debe recoller e potenciar os valores que se requiren para vivir nunha sociedade democrática responsable e igualitaria. A área de Relixión e Moral Católica os asume e os fundamenta dende unha perspectiva cristiá.

Estes temas transversais están presentes ó longo de todo o proxecto educativo:

- Están presente nas actividades iniciais das diferentes unidades didácticas.
- Están implicados en diversas actividades de aplicación.
- Están vinculados ós contidos conceptuais, procedimentais e actitudinais.

Educación para a convivencia.

A partir desta área derivan actitudes nos nenos e nenas de tolerancia, respecto e non discriminación. Aquí é importante subliñar os valores cristiáns de amor, caridade, unión, comunidade, perdón, solidariedade, comprensión, universalidade, etc., como o aporte cristián a unha cultura universal da igualdade.

Educación para a inclusión.

A mensaxe evanxélica é unha mensaxe de acollida, de igualdade e de inclusión.

Educación para a paz.

A mensaxe de Xesús é unha mensaxe de paz: “Deixo a miña paz...”, “Que a paz sexa convosco”...

Esta área é un pilar fundamental para fomentar unha cultura de paz.

Educación non sexista.

Promoverase o desenvolvemento dos valores que fomenten a igualdade efectiva entre homes e mulleres. No cristianismo todos e todas somos iguais. Xesús contou con mulleres dentro do grupo dos seguidores mais próximos e Deus elixiu mulleres para misións moi especiais: María, Esther, Xudit, Tareixa de Xesús, etc.

Educación multicultural.

É importante destacar o papel da Igrexa e dos valores cristiáns á hora de abolir a escravitude e para loitar polos dereitos dos pobos aborixes, e tamén unha crítica para os momentos nos que non foi así.

Destacar que a Igrexa actual é unha institución na que caben tódalas razas, tódalas linguas, tódalas nacionalidades...

Por outra banda hai que educar na actitude de respecto hacia outras culturas e credos, fomentando a visión da diversidade como unha das riquezas máis valiosas do ser humano.

Educación medioambiental

O coidado do planeta é un dos presupostos básicos da mensaxe cristiá. Somos depositarios da Creación, regalo de Deus, para nós e para todas as xeracións futuras.

Educación para o desenvolvemento

A opción de preferncia polos pobres presente no evanxeo educa na gratuidade, na xenerosidade, na solidariedade e na sensibilización polos problemas dos mais desfavorecidos. Traballar na construción dun mundo mellor para todos é unha esixencia evanxélica.

12. ACCIÓN PREVISTAS DE ACORDO CO PLAN LECTOR

No horario xeral do centro hai un tempo diario adicado de xeito exclusivo á lectura; é a "Hora de Ler". Neste tempo, en función da idade e dos cursos, os nenos e nenas,

ben elixen a lectura que desexan en cada momento e adícanse a ela, ben realizan lecturas guiadas ou ben léselles (no caso de Educación Infantil) libros adaptados ao seu nivel.

Sen prexuízo do anterior, nas clases de Relixión e Moral Católica a lectura de textos é unha práctica común e habitual. Non en balde é a Biblia un pilar de referencia da materia.

Serán así mesmo lidos na clase contos sobre valores, revistas misioneras, prensa diaria e revistas de variadas materias.

13. AVALIACIÓN DO PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE

Ao finalizar cada unidade didáctica levarase a cabo unha avaliación da mesma, seguindo unha batería de preguntas (sobre a temporalización, o desenvolvemento dos obxectivos didácticos, o manexo dos contidos, os descritores e desempeños competenciais, as tarefas e estratexias metodolóxicas, os criterios de avaliación e a súa claridade, as evidencias dos estándares de aprendizaxe, a adopción adecuada das posibles medidas de atención á diversidade...) que permitan valorar o funcionamento na aula e poder así establecer estratexias de mellora.

De igual xeito, este proceso realizarase ao final de cada trimestre para avaliar a programación didáctica no seu conxunto e poder introducir cambios no seguinte trimestre.

Os indicadores de logro utilizados serán os que aparecen nas seguintes táboas

Avaliación do proceso de ensino e de práctica docente	Escala			
(Indicadores de logro)				
Proceso de ensino:	1	2	3	4
1.- O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado?				
2.- Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreza a aprendizaxe?				
3.- Conseguiuse a motivación do alumnado?				
4.- Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado?				
5.- Contouse co apoio e implicación das familias no traballo do alumnado?				
6.- Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado?				
7.- Tomouse algunha medida curricular para atender ó alumnado con NEAE?				
8- Tomouse algunha medida organizativa para atender ó alumnado con NEAE?				
9.- Atendeuse axeitadamente á diversidade do alumnado?				
10.- Empregáronse distintos instrumentos de avaliación?				
11.- Dáse un peso real á observación do traballo na aula?				
12.- Valorouse adecuadamente o traballo cooperativo do alumnado dentro do grupo?				

Práctica docente:	1	2	3	4
1.- Elabóranse actividades de distinta dificultade atendendo á diversidade?				
2.- Elabóranse probas de avaliación de distinta dificultade para os alumnos con NEAE?				
3.- Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas?				
4.- Intercálase o traballo individual e en equipo?				
5.- Poténcianse estratexias de animación á lectura e de comprensión e expresión oral?				
6.- Incorporáanse ás TIC aos procesos de ensino aprendizaxe?				
7.- Préstase atención aos temas transversais?				
8.- Realizáronse as ACS propostas e aprobadas?				
9.- As medidas de apoio, reforzo, etc establécense vinculadas aos estándares?				
10.- Avalíase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación,..?				

14. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS QUE SE POIDAN ADOPTAR

A comezos do curso realizarase a avaliación inicial co fin de establecer o nivel dos alumnos.

Unha vez realizada a avaliación inicial teremos en conta os alumnos que necesitan un maior seguimento ou personalización de estratexias no seu proceso de aprendizaxe, como son: alumnos con necesidades educativas, con altas capacidades, outros con necesidades non diagnosticadas pero que requiran atención específica por estar en risco, pola súa historia familiar.... As medidas a adoptar poderán ser múltiples e variadas, sempre en función das necesidades específicas detectadas e dos recursos cos que poidamos contar, non só na propia clase senón tamén a nivel centro. Poderán ser tanto reforzos, como actividades de ampliación, agrupamentos específicos dentro do grupo-clase, potenciación do traballo cooperativo, xestións flexibles dos tempos de traballo, etc.